

№ 4 қосымша
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
2025 жылғы «26» қыркүйектегі № 11/2025
Директорлар кеңесі отырысының хаттамасына

**«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Ішкі аудит қызметі туралы
Ереже**

МАЗМҰНЫ

- §1. Жалпы ережелер
- §2. ІАҚ мақсаты
- §3. ІАҚ мәртебесі
- §4. ІАҚ құзыреті, міндеттері мен функциялары
- §5. ІАҚ жауапкершілігі және қызметтегі шектеулер
- §6. ІАҚ қызметінің көлемі мен мазмұны
- §7. ІАҚ қызметін ұйымдастыру
- §8. ІАҚ жұмысын жоспарлау
- §9. ІАҚ сапасын қамтамасыз ету және арттыру бағдарламасы
- §10. ІАҚ есептілігі
- §11. ІАҚ-ның Директорлар кеңесімен және Атқарушы органмен өзара іс-қимылы
- §12. Қорытынды ережелер
- 1-қосымша. Ішкі аудит қызметі басшысының лауазымдық нұсқаулығы
- 2-қосымша. Бас аудитордың лауазымдық нұсқаулығы

§ 1. Жалпы ережелер

1. «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) Ішкі аудит қызметі туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) Ішкі аудит қызметінің (бұдан әрі - ІАҚ) мақсатын, мәртебесін, құзыретін, міндеттерін, функциялары мен жауапкершілігін «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ ІАҚ қамту саласы және қызмет түрлері, қызметті жоспарлау, есептілік, қызметтің сапасы мен тиімділігін бағалау жөніндегі негізгі ережелер ІАҚ-ның Қоғамның өзге де органдарымен және олардың комитеттерімен, Холдингпен, Қоғамның құрылымдық бөлімдерімен, сондай-ақ басшының лауазымдық нұсқаулықтары және олардың біліктілігіне қойылатын талаптарды қоса алғанда, ІАҚ қызметкерлерінің өзара іс-қимыл тәртібін айқындайды.

2. ІАҚ - Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару саласындағы құжаттарды орындауды бағалауды және Қоғам қызметін жетілдіру мақсатында кеңес беруді жүзеге асыратын Қоғамның органы.

3. ІАҚ өз қызметін жүзеге асыру кезінде:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Жарғымен, Қоғам органдарының шешімдерімен, осы Ережемен және Қоғамның өзге де ішкі құжаттарымен;

2) Ішкі аудиторлар институты ұсынған кәсіптік практиканың халықаралық негіздері Ішкі аудиттің міндетті халықаралық стандарттарын қамтитын (The Institute of Internal Auditors) (бұдан әрі - ХКҰ) (Global Internal Audit Standards) және Тақырыптық талаптар (Topical Requirements), сондай-ақ қосымша Халықаралық басшылық (Global Guidance) Халықаралық ішкі аудит стандарттарына қосымша болатын және ішкі аудит қызметтерін ұсыну үшін ұсынымдарды, озық практикаларды және басқа да ақпаратты қамтиды

3) ІАҚ өз қызметінде ХКҰ-ның міндетті элементтерінің қағидаттарын, стандарттары мен ережелерін, атап айтқанда Халықаралық ішкі аудит стандарттары мен Тақырыптық талаптарды ұстанады.

Жиынтығында осы элементтер ішкі аудиторлардың қағидаттарды сақтауына және ішкі аудит мақсатына қол жеткізуіне көмектеседі.

4. ІАҚ басшысы мен қызметкерлерінің біліктілігіне қойылатын талаптар, олардың лауазымдық міндеттері, құқықтары мен жауапкершілігі осы Ереженің 1 және 2-қосымшаларына сәйкес лауазымдық нұсқаулықтармен белгіленеді.

5. ІАҚ басшысы мен қызметкерлерін әлеуметтік қолдау, өтемақы төлемдері, демалыстарына ақы төлеу Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамның ішкі құжаттары нормаларына сәйкес жүзеге асырылады.

6. ІАҚ басшысымен және қызметкерлерімен еңбек шарттарын Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес Қоғамның Атқарушы органының (бұдан әрі - Атқарушы орган) басшысы Директорлар кеңесінің шешімдері негізінде жасасады және бұзады.

7. Осы Ережеде пайдаланылатын ұғымдар Қазақстан Республикасының заңнамасында, Жарғыда, Халықаралық ішкі аудит стандарттарында және Қоғамның ішкі құжаттарында айқындалған ұғымдарға ұқсас.

Осы ІАҚ туралы ереженің мақсаттары үшін мынадай ұғымдар мен терминдер пайдаланылады:

1) ішкі аудит - ұйымның жұмысын жетілдіруге бағытталған сенімділікті қамтамасыз ету және кеңес беру жөніндегі тәуелсіз және объективті қызмет. Ішкі аудит ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару тиімділігін бағалауға және арттыруға жүйелі, дәйекті тәсілді қолданудың арқасында ұйымның қойылған мақсаттарға қол жеткізуіне жәрдемдеседі;

2) аудиторлық тапсырма - бірқатар өзара байланысты мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған бірнеше міндеттерді немесе іс-шараларды орындауды көздейтін нақты тапсырма немесе ішкі аудит жобасы;

3) ішкі аудиттің құзыреті - Кеңес және (немесе) Қазақстан Республикасы заңнамасында белгіленуі мүмкін ішкі аудиттің өкілеттіктері, рөлі мен міндеттері;

4) құзыреттілік - білім, дағдылар және іскерліктер;

5) кеңес қызметтері, кеңес беру - олардың шеңберінде ішкі аудиторлар сенімділікті қамтамасыз етпей немесе өзіне басқару міндеттерін қабылдамай ұйымның мүдделі тараптарына ұсыным беретін қызмет. Кеңес беру қызметінің сипаты мен көлемі тиісті мүдделі тараптармен келісуге жатады. Кеңес қызметі мысалдарына жаңа саясатты, процестерді, жүйелер мен өнімдерді әзірлеу және енгізу бойынша кеңес беру жатады; сараптамалық қызмет көрсету; тәуекелдер мен бақылау рәсімдері мәселелері бойынша оқыту, сондай-ақ талқылау жүргізу. Кеңес қызметтері де «кеңес беру» деп аталады;

6) сенімділікті қамтамасыз ету - ұйымға басшылық ету, тәуекелдерді басқару және аудиттің қаралатын пәндік салалардағы немесе нысандардағы ішкі бақылау процестеріне белгіленген өлшемдерге сәйкес мүдделі тараптардың сенімділігін арттыруға арналған растау;

7) тәуелсіздік - ішкі аудит функциясының өз міндеттерін әділ орындау қабілетіне теріс әсер ететін шарттардан босау;

8) жылдық аудиторлық жоспар (бұдан әрі - ЖАЖ) - аудиторлық тапсырмаларды және белгілі бір кезең ішінде орындалуы күтілетін ішкі аудиттің басқа да қызметін айқындайтын ішкі аудит қызметінің басшысы қалыптастыратын құжат. ЖАЖ тәуекелдерді ескеруі және ұйымға әсер ететін өзгерістерге жауап ретінде уақтылы түзетулермен сәйкес болуы тиіс;

9) сенімділікті қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер - олардың шеңберінде ішкі аудиторлар сенімділікті қамтамасыз ету мақсатында объективті бағалау жүргізетін қызметтер. Осы қызметтердің мысалдары комплаенс-аудит, қаржы аудиті, операциялық аудит (тиімділік аудиті) және ақпараттық технологиялар аудиті бойынша тапсырмалар. Ішкі аудиторлар орындалатын рәсімдердің сипатына, мерзімдері мен көлеміне байланысты шектеулі немесе ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз ете алады;

10) объективтілік - ішкі аудиторларға кәсіби пікірлерді бейтарап шығаруға, өз міндеттерін орындауға және өз пікірлерін басқалардың пікіріне сәйкес келтірмей, ішкі аудиттің мақсаттарына қол жеткізуге мүмкіндік беретін ойлау ұстанымы;

11) аудит нысаны - өздеріне қатысты аудиторлық тапсырма орындалатын ұйым, қызметтің бағыты, бөлімі, міндеті, процесі, жүйесі;

12) Сапаны қамтамасыз ету және арттыру бағдарламасы - Ішкі аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкестікті бағалау және қамтамасыз ету, тиімділік мақсаттарына қол жеткізу және ішкі аудит функциясының жұмысын ұдайы жетілдіру үшін ішкі аудит қызметінің басшысы әзірлеген бағдарлама. Бағдарлама ішкі және сыртқы бағалаулар жүргізуді қамтиды;

13) аудиторлық тапсырманың басшысы - аудиторлық тапсырманы басқаруға жауапты ішкі аудитор, ол ішкі аудиторларды оқытуды және оларға жәрдем көрсетуді, сондай-ақ тапсырма бағдарламасын, жұмыс құжаттамасын, тапсырманың нәтижелері және тапсырманың орындалу сапасы туралы қорытынды хабарламаны тексеруді және бекітуді қамтуы мүмкін. Ішкі аудит басшысы аудиторлық тапсырманың басшысы бола алады немесе осы міндеттерді бере алады;

14) ішкі аудит міндеті - сенімділік пен кеңес қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді ұйымдастыруды ұсынуға жауапты маман немесе мамандар тобы;

15) аудит әлемі - тәуекелдің болуына байланысты аудит жүргізілуі мүмкін аудит нысандарының жиынтығы (тізбесі) (ұйым, қызмет бағыты, бөлім, міндет, процесс, жүйе);

16) Қоғам – «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ.

§ 2. ІАҚ мақсаты

8. ІАҚ мақсаты Директорлар кеңесі мен Атқарушы органға тәуекелдерді бағалауға негізделген тәуелсіз, объективті растаулар, пікірлер, ұсынымдар мен болжамдар бере отырып, Қоғамның құндылығын құру, қорғау және қолдау қабілетін нығайту.

9. ІАҚ:

- 1) Қоғамның өз мақсаттарына табысты қол жеткізуі;
- 2) корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерін жетілдіру;
- 3) Қоғамда қабылданатын шешімдер мен қадағалаудың сапасын арттыруға;
- 4) мүдделі тараптардың беделін нығайту және Қоғамға деген сенімін арттыру;
- 5) Қоғамның қоғамдық мүдделерге қызмет ету қабілетін жақсарту.

10. Қоғамның ІАҚ неғұрлым тиімді, онда:

1) ішкі аудитті қоғамдық мүдделерді ескере отырып әзірленген Халықаралық ішкі аудит стандарттарына сәйкес құзыретті мамандар жүргізеді;

2) Қоғамда тәуелсіз жағдайға ие және тікелей Директорлар кеңесіне есеп береді;

3) ІАҚ басшысы мен қызметкерлері тиісінше әсер етпейді және объективті болуға тырысады.

§ 3. ІАҚ мәртебесі

11. ІАҚ Қоғамда ішкі аудит ұйымдастыруды және жүзеге асыруды қамтамасыз етеді, Қоғамның Директорлар кеңесіне тікелей ұйымдық бағынысты және функционалдық есеп береді.

12. ІАҚ Директорлар кеңесінің алдында өз жұмысы туралы есеп береді. Директорлар кеңесінің Аудит және тәуекелдерді басқару комитеті (бұдан әрі - Аудит комитеті) Аудит комитетінің қызметін регламенттейтін ішкі құжаттарға сәйкес ІАҚ қызметіне жетекшілік етуді жүзеге асырады.

13. Ішкі аудит қызметін ұйымдастыру мақсатында ІАҚ Атқарушы органға әкімшілік есеп береді (ІАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеудің тиісті жағдайларын қамтамасыз ету, Директорлар кеңесі қабылдаған шешімдер, ІАҚ қызметіне қатысты тиісті өкімдер негізінде шығару, еңбек тәртібінің сақталуын бақылау, іссапарларға, демалыстарға бұйрықтарды ресімдеу, сондай-ақ ІАҚ ұйымдық мәртебесіне қайшы келмейтін өзге де іс-әрекеттер) осы Ережеге және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады. Қоғамның атқарушы органы ІАҚ тәуелсіздігі мен объективтілігіне ықпал ету үшін әкімшілік жетекшілік етуді пайдаланбауы тиіс.

14. ІАҚ өзіне жүктелген міндеттер мен функцияларды орындау кезінде Қоғамның Атқарушы органы мүшелерінің және өзге де адамдардың ықпалынан тәуелсіз, оларды тиісінше орындау және объективті және бейтарап пікірлерді қамтамасыз ету мақсатында болуы тиіс. Қоғамның Атқарушы органының және өзге де тұлғалардың ішкі аудиттің көлемін (қамту саласын) айқындау және ІАҚ жұмыстарын жоспарлау, аудиторлық тапсырмаларды орындау және нәтижелер туралы есептілікті ұсыну процестеріне араласуына жол берілмейді. Егер объективтілік пен тәуелсіздік бұзылған болса, ІАҚ Аудит комитетін және (немесе) Қоғамның Директорлар кеңесін ІАҚ қызметкерлері ұшырайтын кез келген араласулар туралы, ІАҚ-ға кедергі келтіретін проблемалар, бұзушылықтар және (немесе) шектеулер туралы оларға шешу мақсатында қойылған міндеттерді объективті, тиімді, уақтылы және (немесе) толық көлемде орындауға тәуелсіз хабардар етеді мұндай проблемаларды және (немесе) шектеулерді жоюды қамтиды.

15. ІАҚ мақсатына қол жеткізу, стратегиясын іске асыру және ІАҚ міндеттерін орындау мақсатында Директорлар кеңесі мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) ІАҚ ішкі аудит мақсатына қол жеткізу, стратегияны іске асыру және міндеттерді орындау мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін оған қолдау көрсетеді;

2) ІАҚ сандық құрамын, өкілеттік мерзімін, ІАҚ жұмыс тәртібін, ІАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру мөлшері мен шарттарын айқындайды;

3) ІАҚ басшысы мен қызметкерлерін тағайындайды, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатады.

ІАҚ басшысы мен қызметкерлерінің өкілеттік мерзімі ІАҚ өкілеттік мерзімімен сәйкес келеді. ІАҚ басшысы мен қызметкерлері 3 жылға тағайындалады;

4) ІАҚ мақсаттарын, мәртебесін, құзыретін, міндеттерін, функцияларын, жауапкершілігін және қызметінің тәртібін айқындайтын ІАҚ туралы ережені және ІАҚ-ның өзге де ішкі құжаттарын (қағидаларын, әдістемелерін және өзгелерін) бекітеді;

5) ІАҚ стратегиялық мақсаттары мен тиісті бастамаларын қамтитын ІАҚ стратегиясын бекітеді;

6) тәуекелдерді, сондай-ақ Қоғамға әсер ететін өзгерістерді (ұйымдастыру қызметіндегі, ІАҚ штат санындағы, бизнес-процестердегі және Қоғам тәуекелдері айқындалған жүйелердегі елеулі өзгерістер) ескере отырып, ІАҚ ЖАЖ бекітеді;

7) ІАҚ міндеттері мен функцияларын іске асыруды қаржылық қамтамасыз етуге, сондай-ақ ІАҚ қызметкерлерін аудит, ішкі бақылау мәселелері және (немесе) Қоғам қызметінің өзге де мәселелері бойынша оқытуға арналған ІАҚ бюджетін бекітеді;

8) ІАҚ басшысы мен қызметкерлері қызметінің түйінді көрсеткіштерінің картасын жылына кемінде бір рет бекітеді;

9) ІАҚ қызметі туралы мерзімді (тоқсандық) есептерді, ІАҚ қызметінің басқа да мәселелері бойынша, оның ішінде Директорлар кеңесінің, Аудит комитетінің РСВА-мен кездесулерінде (Атқарушы орган мүшелерінің қатысуынсыз) ақпаратты бекітеді, сондай-ақ ІАҚ қызметі туралы есеп шеңберінде ІАҚ-ның ұйымдық тәуелсіздігін растайды;

10) ішкі аудитті қамтамасыз ету және сапасын арттыру бағдарламасын іске асыру нәтижелерін қоса алғанда, ІАҚ және оның қызметкерлері қызметінің қорытынды нәтижелілігі туралы мерзімді есептерді бекітеді;

11) ІАҚ қызметі туралы мерзімді есептер шеңберінде ІАҚ өкілеттіктерінің шектелуі немесе ішкі аудитті жүзеге асыруға теріс әсер етуге қабілетті өзге де шектеулер және ІАҚ-ның өз міндеттерін, функциялары мен міндеттерін кәсіби, тәуелсіз және объективті түрде орындау қабілеті туралы ақпаратты қарайды;

12) ІАҚ қызметкерлерін кәсіптік оқыту жоспарын бекітеді;

13) жекелеген салалар бойынша сыртқы консультанттар мен сарапшыларды тарту қажеттігі туралы шешім қабылдайды.

§ 4. ІАҚ құзыреті, міндеттері мен функциялары

16. ІАҚ құзыреті «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, Қоғам Жарғысы, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексі және осы ІАҚ туралы ереже шеңберінде жүзеге асырылады.

17. ІАҚ-ның негізгі міндеті ішкі бақылауды, тәуекелдерді басқару мен корпоративтік басқаруды бағалауға және тиімділігін арттыруға жүйелі, дәйекті тәсілді қолдану арқылы Қоғамның жұмысын жетілдіруге және Қоғамның қойылған мақсаттарға қол жеткізуіне жәрдемдесуге бағытталған сенім мен кеңесті қамтамасыз ету бойынша тәуелсіз және объективті қызметті - ішкі аудитті жүзеге асыру болады.

18. Сондай-ақ ІАҚ-қа мынадай міндеттер жүктелген:

1) Атқарушы органға және Қоғам қызметкерлеріне тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіру жөніндегі рәсімдер мен іс-шараларды әзірлеуге және олардың орындалуын мониторингілеуге жәрдемдесу;

2) Қоғамның сыртқы аудиторымен, сондай-ақ тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару саласында консультация беру жөнінде қызметтер көрсететін тұлғалармен қызметті үйлестіру;

3) еншілес ұйымдардың ішкі аудитін белгіленген тәртіп шеңберінде жүргізу (бар болса);

4) ІАҚ қызметінің нәтижелері және жылдық аудиторлық жоспардың орындалуы туралы (оның ішінде елеулі тәуекелдер, кемшіліктер, анықталған кемшіліктерді жою жөніндегі іс-шараларды орындаудың нәтижелері мен тиімділігі, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйесінің нақты жай-күйін, сенімділігін және тиімділігін бағалау нәтижелері туралы ақпаратты қамтитын) тоқсан сайынғы есептерді дайындау және Директорлар кеңесіне және Аудит комитетіне ұсыну;

5) Қоғам Басқармасы мүшелерінің және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасы заңнамасы ережелерін және инсайдерлік ақпаратқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күреске қатысты ішкі құжаттарды сақтауын, этикалық талаптарды сақтауын тексеру;

6) сыртқы аудитор ұсынымдарының орындалуына мониторингті жүзеге асыру;

7) директорлар кеңесіне, Атқарушы органға, құрылымдық бөлімдерге және еншілес ұйымдарға (бар болса) ішкі бақылауды ұйымдастыру және жетілдіру, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару және ішкі аудитті

ұйымдастыру мәселелері бойынша (осы салалардағы ішкі нормативтік құжаттар мен жобаларды әзірлеу мәселелерін қоса алғанда), сондай-ақ ішкі аудит қызметінің құзыретіне кіретін өзге де мәселелер бойынша кеңес беру.

19. ІАҚ негізгі міндеттеріне сәйкес белгіленген тәртіппен мынадай функцияларды жүзеге асырады:

1) ІАҚ стратегиясын әзірлейді және ұдайы қайта қарайды;

2) Қоғамның және ІАҚ аудиті ғаламының стратегиясын, мақсаттары мен тәуекелдерін талдау және бағалау негізінде Директорлар кеңесі мен Атқарушы органның ұсыныстарын қамтитын алдағы күнтізбелік жылға тәуекелге бағдарланған МАА әзірлейді және оны Аудит жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің қарауына және бекітуіне ұсынады;

3) ІАҚ ЖАЖ-нің тәуекелге бағдарлануына сәйкес сенімділікті қамтамасыз ету және консультациялық қызметтер көрсету бойынша аудиторлық тапсырмаларды орындайды және мүдделі тараптардың назарына жеткізеді;

4) қажеттілігіне қарай жүргізілген аудиторлық тапсырманың нәтижелері бойынша аудитке қатысушылардың түзету және (немесе) алдын алу іс-қимылдарының ұсынымдарын әзірлейді және жоспарларын келіседі;

5) кезең-кезеңімен, есепті кезеңнің (тоқсанның) қорытындылары бойынша Аудит жөніндегі комитет алдын ала қараған ІАҚ қызметі туралы есепті, ІАҚ ӘПБ-ның орындалуы туралы ақпаратты қамтитын Директорлар кеңесінің қарауына және бекітуіне ұсынады (оның ішінде елеулі тәуекелдер, кемшіліктер, анықталған кемшіліктерді жою жөніндегі іс-шараларды орындау нәтижелері мен тиімділігі, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйесінің нақты жай-күйін, сенімділігі мен тиімділігін бағалау нәтижелері туралы ақпарат);

6) Қоғамның түзету және (немесе) алдын алу іс-қимылдары жоспарлары шеңберінде, сондай-ақ мерзімді есептер шеңберінде белгіленген тәртіппен берілген және (немесе) қабылданған ІАҚ ұсынымдарын орындауына мониторингті жүзеге асырады және ІАҚ ұсынымдарын растайды;

7) Қоғамның, сыртқы аудитордың және өзге де тексеруші мемлекеттік органдардың түзету және (немесе) алдын алу іс-қимылдары жоспарлары шеңберінде, сондай-ақ мерзімді есептер шеңберінде белгіленген тәртіппен қабылданған ұсынымдарын/ұйғарымдарын орындау мониторингін жүзеге асырады;

8) ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару, ақпараттық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздік жүйелерінің тиімділігін бағалау мәселелері бойынша Атқарушы орган ұсынатын түзету және (немесе) ескерту іс-қимылдары жоспарлары шеңберінде сыртқы аудитордың, уәкілетті мемлекеттік органдардың, тәуелсіз бағалаушылардың және (немесе) кеңес берушілердің ұсынымдарын орындау мониторингін жүзеге асырады;

9) ІАҚ құзыреті шегінде ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару, ішкі аудит, ақпараттық технологиялар және ақпараттық

қауіпсіздік жүйелерін бағалау мәселелері бойынша сыртқы аудиторлармен, уәкілетті мемлекеттік органдармен, тәуелсіз бағалаушылармен және (немесе) кеңес берушілермен өзара іс-қимыл жасайды;

10) ішкі және сыртқы аудиттердің нәтижелерін қорытады және талдайды, ішкі бақылау жүйесін бағалау мақсатында аудит барысында анықталған Қоғамның құрылымдық бөлімдерінің жұмысындағы бұзушылықтарды, қателер мен олқылықтарды жүйелейді;

11) аудиттелетін бизнес-процесс шеңберінде алаяқтық жасау тәуекелдерін және Қоғамның алаяқтық тәуекелін қалай басқаратынын бағалауды жүргізеді;

12) Халықаралық ішкі аудит стандарттарының талаптарына және Холдингтің талаптарына сәйкес ІАҚ қызметін регламенттейтін ішкі құжаттарды әзірлейді;

13) ІАҚ құзыретіне кіретін мәселелер бойынша өтініштерді қарайды;

14) кеңес қызметтерін көрсету шеңберінде ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару процестерін ұйымдастыру және жетілдіру мәселелері бойынша, сондай-ақ ІАҚ құзыретіне кіретін өзге де мәселелер бойынша мүдделі тараптарға ұсынымдар және (немесе) ұсыныстар қалыптастырады. Кеңес қызметін ІАҚ басқару шешімдерін қабылдауды қоспағанда, ІАҚ тәуелсіздігі мен объективтілігін сақтай отырып, бақылау рәсімдерінің нәтижелері негізінде ІАҚ көрсетеді;

15) өз құзыреті шегінде олардың құқықтық актілердің талаптарына сәйкестігін, көзделген ішкі бақылау рәсімдерінің орындылығын, жеткіліктілігі мен тиімділігін бағалау үшін ішкі құжаттардың жобаларын қарауға кеңесші ретінде қатысады (қажет болған кезде);

16) аудиторлық жұмыстарды жоспарлау және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін Қоғамның ІАҚ стратегиясын әзірлеу мақсатында тәуекелдерді бағалауды, аудит әлемін қалыптастыруды қоса алғанда, қызметті жоспарлау мәселелері бойынша Холдингтің ІАҚ-мен өзара іс-қимыл жасайды;

17) белгіленген тәртіппен Директорлар кеңесі бекіткен ЖАЖ-ге сәйкес Қоғамның қызметі бойынша аудиторлық тапсырмаларды Холдингтің ІАҚ-мен бірлесіп жүзеге асырады;

18) Қоғамның ІАҚ маңызды, елеулі тәуекелдері мен табыстары туралы Холдингтің уәкілетті органдарын талдау және кейіннен хабардар ету үшін Холдингтің ІАҚ аудиторлық есептерін және тоқсандық есептердің жобаларын ұсынады;

19) Аудит жөніндегі комитеттің тапсырмасы бойынша тәуелсіздік пен объективтілікке теріс әсер ететін факторлар болмаған ерекше жағдайларда және (немесе) Директорлар кеңесі және (немесе) ІАҚ Холдингті Қоғам және оның еншілес ұйымдары қызметінің жекелеген аспектілері бойынша жоспардан тыс аудиторлық тапсырмаларды жүзеге асырады (болған жағдайда), сондай-ақ Директорлар кеңесінің және (немесе) Аудит комитетінің шешімі, тапсырмасы, келісімі бойынша ғана қызметтік тексерулерге, арнайы тексерулерге және басқа да жоспардан тыс жобаларға қатысады;

20) қызметтің түйінді көрсеткіштерінің нақты мәндерінің дұрыстығын және Қоғамның Атқарушы органы мүшелерінің сыйақы мөлшерін есептеудің дұрыстығын растайды;

21) Қоғамның ІАҚ қызметкерлерін тұрақты кәсіптік оқыту және олардың біліктілігін арттыру жөнінде шаралар қабылдайды;

22) ІАҚ құзыреті шегінде өзге де функцияларды жүзеге асырады.

20. Негізгі міндеттер мен функцияларды орындауды қамтамасыз ету үшін ІАҚ:

1) кез келген активтерге, құжаттарға, есептерге, Қоғамның қызметі туралы ақпаратқа, құпия мәліметтерге толық қол жеткізуге, сондай-ақ деректерді енгізу және түзету құқығынсыз ақпараттық дерекқорларға, пассивті қарау режиміндегі бағдарламалық қамтамасыз етуге кедергісіз және толық қол жеткізуге;

3) ІАҚ құзыретіне кіретін мәселелерде кеңес беру, талқылау және (немесе) шешу мақсатында Қоғамның Атқарушы органының/Директорлар кеңесінің немесе оның комитеттерінің мүшелеріне, Қоғамның кез келген құрылымдық бөлімінің немесе оның еншілес ұйымының қызметкеріне тікелей және кедергісіз қол жеткізуге, сондай-ақ Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының сыртқы аудиторларымен (бар болса) еркін қарым-қатынас жасау мүмкіндігіне ие болуға;

4) аудиттелетін бизнес-процестер, жүйелер мен құжаттар туралы ақпаратты жинауды, бағалауды, талқылауды жүзеге асыруға, аудиторлық тапсырмаларды орындау барысында сұратылатын кез келген құжаттарды зерделеуге және бағалауға және осы құжаттарды және (немесе) тиісті ақпаратты Аудит жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің мүшелеріне жіберуге;

5) Қоғамның Директорлар кеңесінің, Аудит комитетінің және өзге де комитеттерінің, Атқарушы органының қарауына шығарылатын материалдарды, оның ішінде құжаттардың жобаларын сұратуға және алуға, сондай-ақ Қоғам органдары мен оның комитеттерінің, Қоғамның құрылымдық бөлімшелері мен жұмыс топтарының кез келген хаттамаларын, құжаттарын алуға;

6) мүмкіндігінше қолда бар ресурстар және (немесе) бюджет шеңберінде Қоғамның құрылымдық бөлімшелері қызметкерлерінің қажетті көмегін алуға;

7) мемлекеттік, қадағалау және уәкілетті органдардың барлық есептерін, Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының (бар болса) қызметін немесе активтерін бағалау жөніндегі сыртқы (тәуелсіз) аудит нәтижелері туралы есептерді (хаттарды, ұсынымдарды қоса алғанда), сондай-ақ Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының ұсынымдарын орындау және тәуекелдерді басқару мониторингінің нәтижелері туралы есептерді (бар болса) алуға;

8) аудиторлық және кеңес қызметін басқа ішкі және сыртқы жеткізушілердің қызметін үйлестіруге және олардың жұмыстарын пайдалануға құқылы. Үйлестірудің тиісті деңгейін қамтамасыз ету болмаған

жағдайда осы мәселені Қоғамның Атқарушы органына және қажет болған жағдайда Директорлар кеңесіне жеткізуге;

9) қолданыстағы жүйелерді, процестерді, саясатты, құжаттарды, рәсімдерді, қызметті жүргізу әдістерін жақсарту жөніндегі кез келген ұсыныстарды, аудиторлық тапсырмаларды, жұмыстарды орындау үшін бөгде сарапшыларды тарту туралы ұсыныстарды Аудит жөніндегі комитеттің және (немесе) Директорлар кеңесінің назарына жеткізуге, сондай-ақ ішкі аудитті жүргізуге қатысты кез келген мәселелер бойынша олардың қарауына түсініктемелер енгізуге;

10) ІАҚ алған деректер, бағалар туралы баяндауға және бұл ақпаратты аудитке қатысушыларға және (немесе) Қоғам органдарына ашуға;

11) жүргізілген аудиторлық тапсырманың нәтижелері бойынша аудитке қатысушылар қарауға тиіс ұсыныстарды және (немесе) ұсынымдарды әзірлеуге;

12) ІАҚ бюджетін қалыптастыруға және Аудит жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің қарауына енгізуге;

13) ОДА қызметі мәселелері бойынша Қоғам бағдарламалары мен жобаларын дайындауға және іске асыруға қатысуға, сондай-ақ Қоғам қызметкерлерін оқыту және олардың біліктілігін арттыру бағдарламаларына, ішкі аудиторларды сертификаттау бағдарламаларына қатысуға;

14) Қазақстан Республикасы заңнамасындағы, ұйымдастыру қызметіндегі немесе құрылымындағы, бизнес-процестердегі (операциялардағы, бағдарламалардағы, жоспарлардағы) және Қоғам белгілеген тәуекелдер мен (немесе) қолданылатын бақылаулардағы жүйелердегі өзгерістерге байланысты немесе өзге де себептер бойынша ОДА ЖАЖ стратегиясына және (немесе) оған өзгерістер және (немесе) толықтырулар ұсынуға;

15) Директорлар кеңесіне ІАҚ сандық құрамын, жұмыс тәртібін, ІАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу мен сыйлықақы беру мөлшері мен шарттарын айқындау жөнінде ұсыныстар енгізуге;

16) ІАҚ құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Директорлар кеңесінің және (немесе) Аудит комитетінің отырыстарын шақыруға бастамашылық жасауға;

17) Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қоғамның Жарғысына және Қоғамның ішкі құжаттарына қайшы келмейтін өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

21. Егер ІАҚ қызметкерлері жекелеген аудиторлық тапсырмаларды орындау үшін жеткілікті құзыреттерге ие болмаған жағдайда, ІАҚ белгіленген тәртіппен консультанттарды тартуды және (немесе) ішкі аудитте аутсорсингті (ко-сорсингті) пайдалануды ұйымдастыруға құқылы.

22. ІАҚ және оның қызметкерлері:

1) ІАҚ міндеттері мен функцияларын уақтылы және тиісті деңгейде орындауға;

2) әдеп және кәсібилік қағидаттары стандарттарын қоса алғанда, өз қызметін Халықаралық ішкі аудит стандарттарына сәйкес жүзеге асыруға -

адалдық, объективтілік, құзыреттілік, тиісті кәсіби сақтық және құпиялылық қағидаттарына бейімділік. Егер Қазақстан Республикасының заңнамалық және (немесе) құқықтық актілері ІАҚ-ға Халықаралық ішкі аудит стандарттарының жекелеген талаптарын сақтауға мүмкіндік бермесе, тиісті ақпарат белгіленген тәртіппен Директорлар кеңесіне, Аудит жөніндегі комитетке және Қоғамның Атқарушы органына ашылуы тиіс.

ІАҚ қызметкерлері өз жұмысында бейтарап және бейтарап болуға тиіс және мүдделер қақтығысына жол бермеуге тиіс;

3) Атқарушы органға және Қоғамның басшысына ІАҚ-ның жүргізілген аудиторлық тапсырмаларының нәтижелері бойынша түзету (ескерту) іс-қимылдарының жоспарларын әзірлеуге жәрдем көрсетуге, сондай-ақ ұсынымдардың орындалуына мониторингті жүзеге асыруға;

4) ішкі аудитті жүзеге асыру және (немесе) ІАҚ қызметін қамтамасыз ету мәселелері бойынша Қоғамның бөлімшелерімен өзара іс-қимыл жасауға;

5) қажет болған және (немесе) өз қызметін Қоғамның сыртқы аудиторының және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің қызметімен үйлестіруге мүмкіндік болған кезде күш-жігердің қайталануын болдырмау мақсатында және аудитке жұмсалатын шығындарды барынша азайту үшін;

6) алаяқтық жағдайларын тергеуге жәрдемдесуге және тергеп-тексеру нәтижелері туралы Директорлар кеңесін хабардар етуге;

7) басқа тапсырмаларды орындауға және сұрау салу, Аудит жөніндегі комитеттің және (немесе) Қоғамның Директорлар кеңесінің тапсырмасы бойынша басқа жобаларға қатысуға құқылы.

23. ІАҚ қызметкерлері үздіксіз кәсіби даму жолымен өз білімдерін, дағдыларын және басқа да құзыреттерін қолдауға және жетілдіруге және өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау үшін қажетті білімдері мен дағдыларын, оның ішінде мынадай салаларда:

1) аудиторлық тапсырмаларды жүргізу қағидалары мен әдістері;

2) Қоғамның қаржылық, инвестициялық, шаруашылық және өзге де қызметін талдау әдістері;

3) бизнесті жүргізу, еңбекті ұйымдастыру, басқару және құжат айналымы, бухгалтерлік, салықтық, статистикалық, басқарушылық есепке алуды жүргізу және есептілікті жасау қағидаларын;

4) ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару және іскерлік қарым-қатынас этикасы стандарттары, әдіснамалары мен қағидаттары;

5) ақпараттық технологиялар мен ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін бағалау және осындай тәуекелдерді басқару;

6) алаяқтық тәуекелін бағалау және осындай тәуекелді басқару. Сонымен қатар, ішкі аудиторлардың негізгі функциясы алаяқтық фактілерін анықтау және тергеу болатын маман құзыретіне ие болуы болжанбайды.

§ 5. ІАҚ жауапкершілігі және қызметтегі шектеулер

24. ІАҚ Директорлар кеңесінің алдында:

1) ІАҚ міндеттері мен функцияларын уақтылы және сапасыз орындағаны үшін;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына, осы Ережеге, еңбек шарттарына және лауазымдық нұсқаулықтарға сәйкес өзінің лауазымдық міндеттерін орындамағаны үшін.

25. Директорлар кеңесінің шешімі бойынша лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін ІАҚ басшысына және (немесе) ІАҚ қызметкеріне Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген шарттарда және тәртіппен тәртіптік жаза қолданылады.

26. ІАҚ басшысының немесе өзге де қызметкерінің материалдық жауапкершілігі, келтірілген зиянды немесе залалды (ол болған жағдайда) өтеу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен және Қоғамның ішкі құжаттарымен айқындалады.

27. ІАҚ басшысы мен қызметкерлері:

1) ІАҚ қызметіне жатпайтын операцияларға бастамашылық етуге немесе оларды жүзеге асыруға;

2) ішкі аудит қызметтерін ұсыну кезінде олар алдыңғы жыл ішінде бұрын жауапты болған қызметке бағалау жүргізуге міндетті. ІАҚ бұрын консультациялық қызметтер көрсеткен мәселелерге қатысты сенімділікті қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді ұсыну кезінде ІАҚ басшысы консультациялық қызметтердің сипаты объективтілікке теріс әсер етпейтінін растауға, сондай-ақ ІАҚ қызметкерлерінің жеке объективтілігін қамтамасыз ететіндей ресурстар бөлуге тиіс;

3) осы қызметкерлерге аудиторлық тапсырманы орындауға қатысу тапсырылған жағдайларды қоспағанда, Қоғамның құрылымдық бөлімдері қызметкерлерінің іс-әрекеттеріне басшылық жасауға;

4) ішкі аудит функциясының тәуелсіздігіне, оларды бағалаудың объективтілігі мен бейтараптығына нұқсан келтіруі мүмкін немесе осындай нұқсан келтіруші ретінде қабылдануы мүмкін қандай да бір қызметке қатысуға;

5) таратылуы шектелген қызметтік ақпаратты, өзге де құпия ақпаратты жеке мүдделеріне немесе Қазақстан Республикасы заңнамасына, Жарғыға, Қоғамның ішкі құжаттарына және Халықаралық ішкі аудит стандарттарына қайшы келетін кез келген басқа да жолмен пайдалануға құқылы.

28. ІАҚ басшысы және қызметкерлері сарапшылар, кеңесшілер ретінде қатысу жағдайларын және (немесе) Қазақстан Республикасы заңнамасында немесе Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген жағдайларды қоспағанда, қол қою құқығымен олардың мүшелері ретінде Қоғам құратын комитеттердің

немесе өзге де жұмыс топтарының/комиссияларының құрамына енгізілмеуге тиіс.

§ 6. ІАҚ қызметінің көлемі мен мазмұны

29. ІАҚ қызметінің көлемі қызметтің барлық түрлері мен бағыттарын, активтер мен персоналды қоса алғанда, Қоғамның барлық құрылымын қамтиды.

30. ІАҚ қызметінің көлемі Директорлар кеңесінің, Аудит комитетінің, Қоғамның Атқарушы органының және аудит нысаны басшылығының ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және аудит объектісін корпоративтік басқару процестерінің (жүйелерінің) жеткіліктілігі мен тиімділігі туралы сенімділігін қамтамасыз ету бойынша тәуелсіз қызметтер көрсету мақсатында аудиторлық дәлелдемелерді объективті талдауды және консультациялық қызмет көрсетуді қамтиды.

31. Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау:

1) бизнес-процестер, жобалар мен құрылымдық бөлімдер мақсатының Қоғам мақсатына сәйкестігіне талдау жүргізу, бизнес-процестер мен ақпараттық жүйелердің сенімділігі мен тұтастығын, оның ішінде құқыққа қарсы іс-қимылдарға, теріс пайдаланулар мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдерінің сенімділігін қамтамасыз етуді тексеру;

2) бухгалтерлік, статистикалық, басқарушылық және өзге де есептіліктің дұрыстығын, бизнес-процестер мен құрылымдық бөлімшелер қызметінің нәтижелерінің қойылған мақсаттарға сәйкестігін қамтамасыз етуді тексеру;

3) қойылған мақсаттардың орындалу дәрежесін талдау үшін Қоғам белгілеген критерийлердің барабарлығын айқындау;

4) қойылған мақсаттарға қол жеткізуге мүмкіндік бермеген ішкі бақылау жүйесінің кемшіліктерін анықтау;

5) басқарудың барлық деңгейлерінде іске асырылатын бұзушылықтарды, кемшіліктерді жою және ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жөніндегі іс-шараларды енгізу нәтижелерін бағалау;

6) ресурстарды пайдаланудың тиімділігі мен орындылығын тексеру;

7) Қазақстан Республикасы заңнамасының, Қоғамның Жарғысы мен ішкі құжаттарының талаптарының сақталуын тексеру.

32. Тәуекелдерді басқару тиімділігін бағалау:

1) тәуекелдерді тиімді басқару үшін тәуекелдерді басқару жүйесі элементтерінің жеткіліктілігі мен жетілуін тексеру (мақсаттар мен міндеттер, инфрақұрылым, процестерді ұйымдастыру, нормативтік-әдіснамалық қамтамасыз ету, тәуекелдерді басқару жүйесі шеңберінде құрылымдық бөлімдердің өзара іс-қимылы, есептілік);

2) тәуекелдерді анықтаудың толықтығын және оны басқарудың барлық деңгейлерінде бағалаудың дұрыстығын тексеруді;

3) осы мақсаттарға бөлінген ресурстарды пайдалану тиімділігін қоса алғанда, бақылау рәсімдерінің және тәуекелдерді басқару жөніндегі өзге де іс-шаралардың тиімділігін тексеруді;

4) іске асырылған тәуекелдер туралы ақпаратқа талдау жүргізу (ішкі аудит нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтар, қойылған мақсаттарға қол жеткізбеу фактілері, сот талқылауы фактілері).

33. Корпоративтік басқаруды бағалау:

1) Қоғамның этикалық қағидаттары мен корпоративтік құндылықтарын сақтау;

2) мақсаттарды қою, оларға қол жеткізуді мониторингілеу және бақылау тәртібін;

3) мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды қоса алғанда, басқарудың барлық деңгейлерінде нормативтік қамтамасыз ету мен ақпараттық өзара іс-қимыл рәсімдерінің деңгейі;

4) Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының қызметі туралы ақпаратты ашу рәсімдері (бар болса).

34. ІАҚ кеңес қызметін көрсетуге дербес бастамашылық жасай алады немесе оларды Директорлар кеңесінің, Аудит комитетінің, Атқарушы органның, Қоғамның құрылымдық бөлімінің сұрау салуы бойынша ұсына алады. Кеңес қызметінің сипаты мен көлемі қызметті сұратушы/алушы тараппен келісуге жатады. Кеңес қызметін көрсету кезінде ІАҚ басшысы мен қызметкерлері өздеріне басқару функцияларын қабылдамай объективтілікті сақтауы тиіс. Кеңес қызметін көрсету барысында анықталған корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерінің тиімділігін арттыру үшін мүмкіндіктер басшылықтың тиісті деңгейінің назарына жеткізілуге тиіс.

§ 7. ІАҚ қызметін ұйымдастыру

35. ІАҚ қызметіне басшылықты Директорлар кеңесінің шешімімен тағайындалатын ІАҚ басшысы жүзеге асырады.

36. ІАҚ ІАҚ қызметкерлерінің жоспарлау, көлем, рәсімдер, жиілік, аудиторлық тапсырмалар мен коммуникацияларды жүргізу мерзімдері мәселелерін қоса алғанда, өз міндеттерін бейтарап орындау қабілетіне қауіп төндіретін барлық жағдайлардан босатуды қамтамасыз етеді. Егер ІАҚ басшысы ІАҚ-ның немесе ІАҚ-ның жекелеген қызметкерлерінің объективтілігі теріс әсерге ұшырайтындығын немесе қабылданатындығын анықтаса, бұл туралы ақпарат Аудит комитеті мен Директорлар кеңесіне дереу ашылуы тиіс.

37. ІАҚ қызметкерлері ішкі аудит қызметін ұсыну кезінде жұмыстың барлық аспектілерінде кәсіби объективтілікті сақтауға тиіс.

Кәсіби объективтілік ІАҚ қызметкерлерінен іске қатысты барлық мән-жайларды саралап бағалау және тапсырмаларды өздері өз жұмысының нәтижелеріне сенімді сезінетіндей және оның сапасына қатысты ымыраға жол

бермейтіндей етіп орындау негізінде бейтарап және бейтарап ойлауды және кәсіби пікірлер шығаруды талап етеді.

38. ІАҚ басшысы ішкі аудит функциясына жүйелі және дәйекті басшылық жасау үшін және Халықаралық ішкі аудит стандарттарын сақтау мақсатында Директорлар кеңесінің қажеттілігіне қарай Қоғамда ішкі аудитті ұйымдастыру қағидаларын мынадай мәселелер бойынша әзірлейді және жаңартады:

1) ұйым шеңберінде және әрбір аудиторлық тапсырма шеңберінде тәуекелдерді бағалау;

2) стратегияны және ІАҚ ЖАЖ әзірлеу және өзектендіру;

3) сенімділікті қамтамасыз ету және консультация беру бойынша көрсетілетін қызметтер арасындағы теңгерімді айқындау;

4) сенімділік пен консультациялық қызметтерді қамтамасыз ету жөніндегі қызметтерді басқа ішкі және сыртқы жеткізушілердің қызметін үйлестіру және аудит нәтижелерін пайдалану;

5) аудиторлық тапсырмаларды орындау;

6) аудиторлық қызметтердің орындалу барысы және оларды ұсыну нәтижелері туралы хабардар ету;

7) аудиторлық тапсырманың жұмыс құжаттамасын немесе Қоғамның ішкі құжаттарына және қолданылатын заңнамалық, нормативтік немесе басқа да талаптарға сәйкес басқа да ақпаратты сақтау және беру;

8) ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару, ішкі аудит жүйелерін бағалау мәселелері бойынша сыртқы аудитордың, уәкілетті мемлекеттік органдардың, кеңесшілер ұсынымдары бойынша ІАҚ ұсынымдарының және Қоғамның іс-шаралар жоспарларының орындалуын мониторингілеу және растау;

9) ішкі аудит қызметінің сапасын қамтамасыз ету және қызметін жетілдіру;

10) мақсаттарға қол жеткізудегі прогресті бағалау үшін қызмет көрсеткіштерін әзірлеу;

11) ішкі аудит құзыретінде көзделген өзге де қосымша қызметтер көрсету.

39. ІАҚ қызметін ұйымдастыру және жүзеге асыру үшін Халықаралық ішкі аудит стандарттарының талаптарына сәйкес ІАҚ басшысы осы Ереженің, Ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі ереженің және ІАҚ қызметіне қатысты Директорлар кеңесі бекіткен өзге де ішкі құжаттардың нормаларына қайшы келмейтін қосымша құжаттарды (нұсқаулықтар, пікіртерім парақтары, нысандар, шаблондар және басқалар) әзірлеуге уәкілетті.

§ 8. ІАҚ жұмысын жоспарлау

40. ІАҚ жұмысын жоспарлау:

1) үш жылдық кезеңге арналған ІАҚ стратегиясын әзірлеу;

2) Қоғамның стратегиясын, мақсаттары мен тәуекелдерін бағалауға негізделген алдағы есепті жылға ІАҚ ЖАЖ жасау.

41. Стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін ІАҚ стратегиясы Қоғамның стратегиясын, мақсаттарын, Директорлар кеңесі мен Атқарушы органның және өзге де түйінді мүдделі тараптардың күтулерін талдау, Қоғамның түйінді тәуекелдерін талдау негізінде әзірленуге, сондай-ақ ІАҚ құзыретін ескеруге тиіс.

ІАҚ стратегиясы белгілі бір ұзақ мерзімді немесе жалпы мақсаттарға қол жеткізу жөніндегі іс-қимыл жоспарын білдіреді және мыналарды қамтуы тиіс:

1) ІАҚ қалаған болашақтағы жай-күйін сипаттайтын пайым;

2) пайымды іске асыру үшін қол жеткізу қажет қол жеткізілетін нысаналы көрсеткіштерді айқындайтын стратегиялық мақсаттар;

3) ішкі аудит функциясын ұдайы жетілдіруді және жетілуін арттыруды қамтамасыз ету үшін ІАҚ стратегиясын іске асыру жөніндегі тиісті бастамалар.

42. ІАҚ стратегиясын іске асыру жөніндегі бастамалар мыналарды қамтуы мүмкін:

1) ІАҚ қызметкерлеріне өз құзыреттерін дамыту үшін мүмкіндіктер беру;

2) ІАҚ тиімділігі мен нәтижелілігін арттыратын технологияларды енгізу және қолдану;

3) жалпы ішкі аудит функциясын жетілдіру үшін мүмкіндіктерді пайдалану.

Стратегиялық мақсаттар мен тиісті бастамаларды айқындау кезінде оларды жүзеге асырудың басымдықтары мен нысаналы мерзімдерін белгілеген жөн.

43. ІАҚ стратегиясы Қоғамның Атқарушы органының, Аудит жөніндегі комитеттің қарауына және Директорлар кеңесінің бекітуіне жатады. ІАҚ бекітілген ІАҚ стратегиясының орындалуын қамтамасыз етеді.

44. Қоғамның стратегиялық мақсаттарындағы кез келген өзгерістер немесе мүдделі тараптардың күтулері кезінде ІАҚ стратегиясы Директорлар кеңесінің шешімі бойынша ұдайы қайта қаралады.

ІАҚ стратегиясын қайта қарау қажеттілігін тудыруы мүмкін факторлардың қатарына мыналар жатады:

1) Қоғамның стратегиясына немесе корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерінің жетілу дәрежесіне өзгерістер енгізу;

2) Қоғам саясаты мен рәсімдеріндегі немесе Қоғам сәйкес келуге тиіс Қазақстан Республикасының заңнамасындағы өзгерістер;

3) Директорлар кеңесінің, Қоғамның Атқарушы органының құрамындағы өзгерістер немесе ІАҚ басшысының ауысуы;

4) ішкі аудит функциясын ішкі және сыртқы бағалау нәтижелері.

45. Қоғамның алдағы жылға арналған ІАҚ аудиторлық жоспарын әзірлеу жоспарланған кезеңнің алдындағы жылдың қазан айынан кешіктірілмей басталуы тиіс және жоспарлы кезең басталғанға дейін Аудит жөніндегі

комитеттің алдын ала мақұлдауына және Директорлар кеңесінің бекітуіне жатады.

§9. ІАҚ сапасын қамтамасыз ету және арттыру бағдарламасы

46. ІАҚ басшысы ІАҚ қызметінің барлық аспектілерін қамтитын және:

1) мыналарды көздейтін сапаны ішкі бағалау:

қызметтің нысаналы параметрлеріне қол жеткізудегі ішкі аудит және прогресс халықаралық стандарттарына ішкі аудит функциясы қызметінің сәйкестігінің ағымдағы мониторингі;

ІАҚ жылына кемінде бір рет дербес жүргізетін мерзімді өзін-өзі бағалау;

2) кемінде бес жылда бір рет білікті және тәуелсіз бағалаушы немесе бағалаушылар тобы жүргізетін сапаны сыртқы бағалауды қамтиды. Сыртқы бағалау нәтижелерді тәуелсіз растай отырып, ІАҚ-ның өзін-өзі бағалауын жүргізу арқылы да орындалуы мүмкін.

Тәуелсіз бағалаушыны немесе бағалаушылардың тәуелсіз тобын таңдау кезінде ІАҚ басшысы кем дегенде бір тұлғаның қолданыстағы сертификатталған ішкі аудитордың (Certified Internal Auditor) болуын қамтамасыз етуі тиіс, сондай-ақ квазимемлекеттік секторда білімінің/тәжірибесінің болуын ескеру қажет. Бұл ретте ІАҚ Басшысы кез келген ықтимал мүдделер қақтығысын қоса алғанда, сыртқы бағалаудың форматын, көлемі мен кезеңділігін, сыртқы бағалаушының немесе бағалаушылар тобының біліктілігі мен тәуелсіздігін Аудит комитетімен және (немесе) Қоғамның Директорлар кеңесімен келісуге тиіс.

Сапаны сыртқы бағалау немесе нәтижелерді тәуелсіз растай отырып, өзін-өзі бағалау нәтижелерін тікелей бағалаушы Директорлар кеңесіне ұсынады.

47. Сапаны мерзімді ішкі және сыртқы бағалау ІАҚ қызметін ішкі аудитке қатысты құқықтық актілердің қолданылатын талаптарын сақтау, ІАҚ қызметінің нысаналы параметрлеріне қол жеткізу бөлігінде талдауды қамтиды.

Мерзімді өзін-өзі бағалау және сыртқы бағалау нәтижелері негізінде ІАҚ басшысы, егер қолданылса, ІАҚ қызметін жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын, мерзімдерін қоса алғанда, Ішкі аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкессіздіктерді жою және жақсарту үшін мүмкіндіктерді пайдалану үшін әзірлеуі тиіс. Егер Халықаралық ішкі аудит стандарттарына сәйкессіздік қамтудың жалпы саласына немесе ішкі аудит функциясы қызметіне әсер етсе, ІАҚ басшысы сәйкессіздік және оның салдары туралы Директорлар кеңесі мен Атқарушы органға хабарлауға тиіс.

48. ІАҚ-ның, оның басшысы мен қызметкерлерінің қызметін бағалау, қызметтің түйінді көрсеткіштерін, олардың нысаналы және нақты мәндерін

айқындау Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілетін тиісті ішкі құжатта белгіленген шарттарда және тәртіппен Халықаралық ішкі аудит стандарттарының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

§10. ІАҚ есептері

49. ІАҚ өз қызметінің нәтижелері бойынша мынадай есеп қалыптастырады:

1) ағымдағы кезеңге АДА ЖАЖ-ға сәйкес немесе Аудит комитетінің, Директорлар кеңесінің арнайы тапсырмасы бойынша орындалған әрбір жеке аудиторлық тапсырма бойынша есепті;

2) ІАҚ қызметі туралы тоқсан сайынғы есептер;

3) есепті кезеңдегі ІАҚ қызметкерлері қызметінің қорытынды нәтижелілігі туралы мерзімді есептер. ІАҚ қызметінің қорытынды нәтижелілігі туралы есептің кезеңділігін (тоқсан, жартыжылдық, жыл) ІАҚ басшысының ұсынуы бойынша Аудит комитеті айқындайды.

50. Әрбір жеке аудиторлық тапсырма бойынша есеп Қоғамда ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі қағида талаптарына сәйкес жасалады.

51. Жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес орындалған әрбір жеке аудиторлық тапсырма бойынша есеп аудитке қатысушыларға және олардың қызметіне жетекшілік ететін Қоғам басшыларына ұсынылуға жатады, содан кейін отырыста қарау үшін Басқарма хатшысына/корпоративтік хатшыға (тиісінше):

1) Атқарушы орган - таяудағы отырыста аудит нысанының басшысы қол қойғаннан кейін 3 жұмыс күні ішінде;

2) Аудит комитеті - Атқарушы орган таяудағы отырыста қарағаннан кейін 5 жұмыс күнінен кешіктірмей (егер Атқарушы орган ІАҚ-ның осындай есептерін қарамаған/уақтылы қарамаған жағдайда, ІАҚ басшысы есептерді Атқарушы органның шешімінсіз Аудит комитетінің қарауына шығарады).

52. Аудит жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің қарауына ұсынылатын есепті кезеңдегі қызмет туралы ІАҚ тоқсан сайынғы есебі:

1) негізгі ескертулерді, байқауларды, ұсынымдарды көрсете отырып және қажет болған жағдайда жекелеген аудиторлық есептерді не бекітілген түзету (алдын алу) іс-қимылдары жоспарларын не өзге де материалдарды қоса бере отырып, бекітілген ЖАЖ-ні орындау шеңберінде орындалған аудиторлық тапсырмалардың қорытындылары бойынша қорытындылар;

2) есепті кезеңде аудитін ІАҚ жүзеге асырған алаяқтық тәуекелдерін және процестердің, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және (немесе) корпоративтік басқару жүйелерінің кемшіліктерін қоса алғанда, елеулі тәуекелдер туралы мәліметтер және Қоғамның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге теріс әсер етуге қабілетті басқа да қажетті мәліметтер;

3) есепті кезеңде жоспардан тыс іс-шаралар өткізілген жағдайда олардың нәтижелері туралы ақпаратты;

4) ІАҚ ұсынымдарының және уәкілетті (қадағалау) мемлекеттік органдардың, сыртқы аудитордың, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару мәселелері жөніндегі кеңесшілер ұсынымдарының орындалу мониторингінің нәтижелері туралы мәліметтер;

5) ІАҚ-ның өз міндеттері мен функцияларын тиімді орындауына кедергі келтіретін кадрлық, қаржылық немесе техникалық ресурстардағы шектеулерді қоса алғанда, елеулі шектеулер туралы ақпаратты;

6) ІАҚ басшысының пікірі бойынша Аудит жөніндегі комитетке, Директорлар кеңесіне ұсыну үшін қажетті талқылауға арналған басқа да мәліметтер мен тақырыптар.

53. Аудит жөніндегі комитеттің және Директорлар кеңесінің қарауына және бекітуіне ұсынылатын ІАҚ қызметкерлері қызметінің қорытынды нәтижелілігі туралы мерзімді есеп сапаны ішкі бағалау нәтижелерін, ІАҚ басшысы мен қызметкерлері қызметінің бекітілген түйінді көрсеткіштеріне қол жеткізуді қоса алғанда, Қамтамасыз ету және сапаны арттыру бағдарламасының нәтижелері туралы мәліметтерді және ІАҚ стратегиясының қызметін дамыту және жетілдіру жөніндегі бастамаларын іске асыру нәтижелері туралы ақпаратты қамтиды ішкі аудит функциялары.

54. ІАҚ қызметі туралы тоқсан сайынғы есептер және ІАҚ қызметкерлері қызметінің қорытынды нәтижелілігі туралы мерзімді есептер Аудит жөніндегі комитетке, Қоғамның Директорлар кеңесіне есепті кезеңнен кейінгі бірінші айдың 15-не дейін беріледі.

Есепті кезеңнен кейінгі бірінші айдың ортасынан аяғына дейінгі кезеңде Директорлар кеңесінің отырысы болмаған кезде, ІАҚ мұндай есебі Аудит жөніндегі комитетке, Директорлар кеңесіне есепті ұсынудың көрсетілген кезеңінен кейінгі таяудағы бірінші отырысында ұсынылады.

§11. ІАҚ-ның Директорлар кеңесімен және Атқарушы органмен өзара іс-қимылы

55. ІӨҚБ Аудит жөніндегі комитетпен және Директорлар кеңесімен қарым-қатынаста болып, тікелей өзара іс-қимыл жасауы тиіс.

56. Аудит жөніндегі комитет және Директорлар кеңесі тұрақты түрде тікелей ақпарат алмасу және Қоғамның Атқарушы органы мүшелерінің қатысуынсыз ІАҚ басшысымен мерзімді кездесулер өткізу жолымен ІАҚ басшысына қолдау көрсетеді.

57. ІАҚ қызметінің шарттары мен тәртібін регламенттейтін ішкі құжаттар, жоспарлар (ІАҚ стратегиясы, МАА), мерзімді есептер:

1) Қоғамның Атқарушы органына хабарлау мақсатында ұсыну;

2) Аудит жөніндегі комитеттің алдын ала қарауы. ІАҚ құжаттары жобаларын қарау нәтижелері бойынша Аудит комитеті Директорлар кеңесіне

оларды бекітуді ұсынады не Аудит комитетінің құзыреті мен жұмыс регламентіне сәйкес өзге де шешімдер қабылдайды;

3) Аудит жөніндегі комитеттің тиісті ұсынымдарын ескере отырып, Директорлар кеңесінің қарауы. ІАҚ құжаттарының жобаларын қарау нәтижелері бойынша Директорлар кеңесі оларды бекітеді немесе Директорлар кеңесінің құзыретіне және жұмыс регламентіне сәйкес өзге де шешімдер қабылдайды.

58. ІАҚ ұсынылатын басқару ақпаратында қайталануды және қайшылықтарды болдырмау үшін олардың тапсырмаларын орындау шеңберінде Аудит жөніндегі комитетпен және (немесе) Директорлар кеңесімен ақпарат алмасу процесін Қоғамның Атқарушы органымен үйлестіруі тиіс.

59. ІАҚ-ның Қоғамның Атқарушы органымен қарым-қатынасы тәуелсіздік қағидатына сүйене отырып құрылуы тиіс, өйткені ІАҚ-ның ұйымдық және функционалдық тәуелсіздігінің деңгейі ІАҚ қызметкерлерінің объективтілігіне тікелей әсер етеді.

60. Атқарушы орган:

1) Қоғам шеңберінде ІАҚ-қа қолдау көрсету және ілгерілету, Қоғамда ішкі аудиттің тиімді ортасын құруға ықпал ету, ІАҚ міндеттерін, функцияларын, міндеттерін орындауда және ІАҚ құқықтарын іске асыруда ІАҚ-қа жәрдемдесу;

2) ІАҚ-ға Қоғамның органдарымен, комитеттерімен және құрылымдық бөлімдерімен өзара іс-қимылда қолдау көрсетуге;

3) ақпараттық жүйелер мен қосымшаларды (аудитті автоматтандыру және бизнес-талдау бойынша), кітаптарды, жазылуларды, деректер базасына қолжетімділікті және ішкі аудитті жүзеге асыру үшін өзге де тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді қоса алғанда, ІАҚ-ны оның қызметі немесе ішкі аудиті үшін қажетті мүмкіндіктермен, активтермен және ресурстармен қамтамасыз етуге;

4) белгіленген тәртіппен ІАҚ қызметкерлеріне Қоғам қызметінің мәселелері бойынша оқыту және сертификаттау, біліктілігін арттыру мүмкіндіктерін, әлеуметтік және коммуникациялық дағдылар мен құзыреттерді беруге міндетті.

61. Қоғамның құрылымдық бөлімдерінің қызметкерлері ІАҚ-ның өз міндеттерін, функцияларын, міндеттері мен құқықтарын жүзеге асыруына жәрдемдесуге міндетті, ол өзгелермен қатар:

1) барлық құжаттарды және аудиторлық тапсырмаларды, ІАҚ міндеттері мен функцияларын жүзеге асыру үшін қажетті барлық ақпаратты жедел ұсыну;

2) аудиторлық тапсырмалар барысында анықталғандар мен олардың себептерін объективті және жедел талқылау;

3) туындайтын мәселелер мен проблемаларды бірлесіп шешу;

4) олардың қызметінің жекелеген аспектілері бойынша жазбаша түсіндірмелерді және (немесе) түзету (ескерту) іс-қимылдарының жоспарларын ұсыну арқылы жүзеге асырылады.

§12. Қорытынды ережелер

62. Қоғамда ішкі аудитті жүзеге асырудың өзге шарттары, әдіснамасы мен тәртібі (стандартты рәсімдер, ІАҚ құжаттарының әдістемелері мен нысандары) Директорлар кеңесі бекітетін Қоғамда ішкі аудитті ұйымдастырудың тиісті қағидалары арқылы айқындалады.

Ішкі аудит қызметі басшысының лауазымдық нұсқаулығы

§1. Жалпы ережелер

1. Настоящая должностная инструкция Руководителя Службы внутреннего аудита АО «Фонд развития предпринимательства «Даму» (далее - Общество) разработана в соответствии с законодательством Республики Казахстан, Уставом Общества, Положением о Службе внутреннего аудита АО «Фонд развития предпринимательства «Даму» (далее - Положение о СВА) и иными внутренними документами Общества.

2. Руководитель Службы внутреннего аудита (далее - РСВА) назначается на должность на основе конкурсного отбора в соответствии с внутренним документом Общества и досрочно освобождается от должности решениями Совета директоров Общества по представлению (рекомендации) Комитета по аудиту и управлению рисками Совета директоров Общества.

РСВА непосредственно подчиняется Совету директоров Общества. Курирование деятельности РСВА осуществляется Комитетом по аудиту и управлению рисками Совета директоров Общества (далее - Комитет по аудиту).

3. В своей профессиональной деятельности РСВА должен руководствоваться законодательством Республики Казахстан, Положением о СВА, иными внутренними документами Общества, настоящей должностной инструкцией и международными основами профессиональной практики (далее - МОПП).

1. Осы «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ (бұдан әрі - Қоғам) Ішкі аудит қызметі басшысының лауазымдық нұсқаулығы Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қоғамның Жарғысына, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Ішкі аудит қызметі туралы ережеге (бұдан әрі - ІАҚ туралы ереже) және өзге де ішкі құжаттарға сәйкес әзірленді.

2. Ішкі аудит қызметінің (бұдан әрі – ІӘҚБ) басшысы лауазымға Қоғамның ішкі құжатына сәйкес конкурстық іріктеу негізінде тағайындалады және Қоғам Директорлар кеңесінің Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитетінің ұсынысы (ұсынымы) бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімімен қызметінен мерзімінен бұрын босатылады.

ІӘҚБ Қоғамның Директорлар кеңесіне тікелей бағынады. ІӘҚБ қызметіне жетекшілік етуді Қоғамның Директорлар кеңесінің Аудит және тәуекелдерді басқару комитеті (бұдан әрі - Аудит комитеті) жүзеге асырады.

3. Өзінің кәсіби қызметінде ІАҚБ Қазақстан Республикасының заңнамасын, ІАҚ туралы ережені, Қоғамның өзге де ішкі құжаттарын, осы лауазымдық нұсқаулықты және кәсіптік практиканың халықаралық негіздерін (бұдан әрі - ШҚДМ) басшылыққа алуы тиіс.

§2. Біліктілік талаптары

4. РСВА должен обладать:

1) высшим и (или) послевузовским образованием в областях: финансы и (или) экономика, и (или) бухгалтерский учет и аудит, и (или) право, и (или) менеджмент, и (или) информационные технологии/информационная безопасность;

2) опытом работы в сфере (внутреннего) аудита, и (или) контроля, и (или) финансов - не менее пяти лет, в том числе не менее трех лет в организациях, являющихся субъектами квазигосударственного сектора и (или) финансовыми организациями, либо в государственных органах Республики Казахстан;

3) опытом работы на руководящей должности в области аудита или финансов - не менее пяти лет;

4) знаниями и всесторонним пониманием МОПП, Международных стандартов внутреннего аудита и передовой практики внутреннего аудита, основ корпоративного управления, управления рисками и внутреннего контроля, международных стандартов финансовой отчетности;

5) знаниями нормативных правовых актов Республики Казахстан, в том числе по вопросам аудиторской деятельности, бухгалтерского учета, налогообложения, акционерных обществ, труда, государственного имущества и финансов;

4. РСВА мыналарға ие болуы тиіс:

1) қаржы және (немесе) экономика және (немесе) бухгалтерлік есеп пен аудит және (немесе) құқық және (немесе) менеджмент және (немесе) ақпараттық технологиялар/ақпараттық қауіпсіздік салаларында жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар;

2) (ішкі) аудит және (немесе) бақылау және (немесе) қаржы саласындағы жұмыс тәжірибесі - кемінде бес жыл, оның ішінде квазимемлекеттік сектор субъектілері және (немесе) қаржы ұйымдары болып табылатын ұйымдарда не Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарында кемінде үш жыл;

3) аудит немесе қаржы саласындағы басшы лауазымдағы жұмыс тәжірибесі - кемінде бес жыл;

4) ХКҚО-ны, Халықаралық ішкі аудит стандарттарын және ішкі аудиттің озық практикасын, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау негіздерін, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын білу және жан-жақты түсіну;

5) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, оның ішінде аудиторлық қызмет, бухгалтерлік есеп, салық салу, акционерлік қоғамдар, еңбек, мемлекеттік мүлік және қаржы мәселелері бойынша білуі;

6) знаниями государственного языка и предпочтительно английского языка;

7) профессиональными сертификатами Института внутренних аудиторов: CIA (Certified Internal Auditor) или CRMA (Certification in Risk Management Assurance) или как минимум, IAP (Internal Audit Practitioner);

8) предпочтительно наличие одной или нескольких из следующих профессиональных сертификаций: ACCA (Association of Certified Chartered Accountants), DipIFR (Diploma in International Financial Reporting), CFA (Chartered Financial Analyst), CIPA (Certified International Professional Accountant), CFE (Certified Fraud Examiner), CISA (Certified Information Systems Auditor), CISM (Certified Information Security Manager) или иная аналогичная международно признанная сертификация.

5. Не допускается назначение на должность РСВА:

1) лица, являвшегося руководителем структурного подразделения и (или) руководящим работником Общества и (или) его дочерней организации в течение последних трех лет;

2) лица, имеющего не снятую или не погашенную в установленном законодательством порядке судимость за преступления, совершенные в сфере экономической деятельности, за коррупционные и иные преступления против интересов государственной службы или государственного управления, преступления против основ конституционного строя и безопасности государства.

б) мемлекеттік тілді және ағылшын тілін білу;

7) Ішкі аудиторлар институтының кәсіби сертификаттарымен: CIA (Certified Internal Auditor) немесе CRMA (Certification in Risk Management Assurance) немесе кем дегенде IAP (Internal Audit Practitioner);

8) мынадай кәсіби сертификаттардың біреуінің немесе бірнешеуінің болғаны дұрыс: ACCA (Association of Certified Chartered Accountants), DipIFR (Diploma in International Financial Reporting), CFA (Chartered Financial Analyst), CIPA (Certified International Professional Accountant), CFE (Certified Fraud Examiner), CISA (Certified Information Systems Auditor), CISM (Certified Information Security Manager) немесе осыған ұқсас халықаралық танылған өзге де сертификаттау.

5, РСВА лауазымына:

1) соңғы үш жыл ішінде Қоғамның және (немесе) оның еншілес ұйымының құрылымдық бөлімшесінің басшысы және (немесе) басшы қызметкері болып табылған тұлға;

2) экономикалық қызмет саласында жасаған қылмыстары, мемлекеттік қызмет немесе мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы сыбайлас жемқорлық және өзге де қылмыстары, мемлекеттің конституциялық құрылысы мен қауіпсіздігінің негіздеріне қарсы қылмыстары үшін заңнамада белгіленген тәртіппен алынбаған немесе өтелмеген соттылығы бар адамдар жатады.

§3. Лауазымдық міндеттері

6. РСВА выполняет следующие функции:

- 1) осуществление руководства деятельностью СВА;
- 2) обеспечение организации работы СВА, а также выполнения возложенных на СВА задач и функций в соответствии с внутренними документами Общества;
- 3) осуществление периодической оценки актуальности компетенции, задач и функций СВА для достижения ее целей;
- 4) обеспечение эффективной функции службы внутреннего аудита и управления ей путем подбора, найма, обучения внутренних аудиторов и оказания им помощи в развитии соответствующих компетенций;
- 5) обеспечение разработки внутренних документов по вопросам внутреннего аудита и (или) деятельности СВА, а также их периодический анализ и обновление;
- 6) обеспечение применения в деятельности СВА принципов и процедур внутреннего аудита, утвержденных Советом директоров Общества;
- 7) оценка рисков, присущих деятельности СВА, и управление ими;
- 8) обеспечение соблюдения работниками СВА обязательных элементов МОПП;

6, РСВА мынадай функцияларды орындайды:

- 1) ІАҚ қызметіне басшылықты жүзеге асыру;
- 2) ІАҚ жұмысын ұйымдастыруды, сондай-ақ Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес ІАҚ-ға жүктелген міндеттер мен функциялардың орындалуын қамтамасыз ету;
- 3) ІАҚ мақсаттарына қол жеткізу үшін оның құзыретінің, міндеттері мен функцияларының өзектілігін мерзімді бағалауды жүзеге асыру;
- 4) ішкі аудиторларды іріктеу, жалдау, оқыту және оларға тиісті құзыреттерді дамытуға көмек көрсету арқылы ішкі аудит қызметінің және оны басқарудың тиімді функциясын қамтамасыз ету;
- 5) ішкі аудит және (немесе) ІАҚ қызметі мәселелері бойынша ішкі құжаттарды әзірлеуді, сондай-ақ оларды мерзімді талдау мен жаңартуды қамтамасыз ету;
- 6) ІАҚ қызметінде Қоғамның Директорлар кеңесі бекіткен ішкі аудит қағидаттары мен рәсімдерін қолдануды қамтамасыз ету;
- 7) ІАҚ қызметіне тән тәуекелдерді бағалау және оларды басқару;

8) ІАҚ қызметкерлерінің міндетті ТМКҰ элементтерін сақтауын қамтамасыз ету;

9) планирование деятельности СВА в соответствии с установленным порядком и контроль выполнения стратегии и годового аудиторского плана СВА;

10) обеспечение соблюдения требований законодательных и нормативных актов, политики и процедур в отношении конфиденциальности, защиты информации и информационной безопасности;

11) организация, участие и контроль осуществления плановых и внеплановых аудиторских заданий в соответствии с Положением о СВА, Международными стандартами внутреннего аудита и иными внутренними документами СВА;

12) определение объема работ и работников СВА, участвующих и ответственных за исполнение аудиторских заданий;

13) обеспечение разработки и утверждение аудиторских программ;

14) контроль за обеспечением надлежащего документирования аудиторских наблюдений, оформлением и формированием заключений по итогам аудиторских заданий, отражением всех обнаружений и недостатков, выявленных в ходе аудита, выработкой обоснованных рекомендаций;

15) осуществление оценки эффективности систем внутреннего контроля, управления рисками и корпоративного управления по всем аспектам деятельности Общества;

9) белгіленген тәртіпке сәйкес ІАҚ қызметін жоспарлау және ІАҚ стратегиясы мен жылдық аудиторлық жоспарының орындалуын бақылау;

10) құпиялылыққа, ақпаратты қорғауға және ақпараттық қауіпсіздікке қатысты заңнамалық және нормативтік актілер, саясат пен рәсімдер талаптарының сақталуын қамтамасыз ету;

11) ІАҚ туралы ережеге, Халықаралық ішкі аудит стандарттарына және ІАҚ өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жоспарлы және жоспардан тыс аудиторлық тапсырмаларды ұйымдастыру, қатысу және жүзеге асыруды бақылау;

12) аудиторлық тапсырмаларды орындауға қатысатын және жауапты ІАҚ қызметкерлері мен жұмыстарының көлемін айқындау;

13) аудиторлық бағдарламаларды әзірлеуді және бекітуді қамтамасыз ету;

14) аудиторлық байқаулардың тиісінше құжатталуының қамтамасыз етілуін, аудиторлық тапсырмалардың қорытындылары бойынша қорытындылардың ресімделуі мен қалыптастырылуын, аудит барысында анықталған барлық табулар мен кемшіліктердің көрсетілуін, негізделген ұсынымдардың әзірленуін бақылау;

15) Қоғам қызметінің барлық аспектілері бойынша ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігін бағалауды жүзеге асыру;

16) взаимодействие с руководителями структурных подразделений и Исполнительным органом Общества и дочерних организаций (при наличии) по вопросам, связанным с организацией, проведением и результатами аудиторских заданий;

17) участие в рассмотрении отчетов внешних аудиторов по аудиту финансовой отчетности Общества, консультантов по вопросам внутреннего контроля, управления рисками и корпоративного управления, внутреннего аудита, и уполномоченных (надзорных) государственных органов по вопросам деятельности Общества;

18) мониторинг и подтверждение выполнения рекомендаций СВА и планов мероприятий Общества по рекомендациям внешнего аудитора, уполномоченных (надзорных) государственных органов, консультантов по вопросам оценки систем внутреннего контроля, управления рисками и корпоративного управления и иным, по мере необходимости;

19) обеспечение представления Комитету по аудиту, Совету директоров Общества отчетов и иной информации, включая результаты внутренних и внешних оценок;

16) аудиторлық тапсырмаларды ұйымдастыруға, жүргізуге және олардың нәтижелеріне байланысты мәселелер бойынша Қоғамның және еншілес ұйымдардың құрылымдық бөлімшелерінің басшыларымен және Атқарушы органымен (бар болса) өзара іс-қимыл жасау;

17) Қоғамның қаржылық есептілік аудиті бойынша сыртқы аудиторлардың, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару, ішкі аудит мәселелері бойынша консультанттардың және Қоғам қызметінің мәселелері бойынша уәкілетті (қадағалау) мемлекеттік органдардың есептерін қарауға қатысу;

18) ІАҚ ұсынымдарының және Қоғамның сыртқы аудитордың, уәкілетті (қадағалау) мемлекеттік органдардың, консультанттардың ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару жүйелерін бағалау мәселелері жөніндегі ұсынымдары бойынша іс-шаралар жоспарларының орындалуын мониторингілеу және растау және қажеттілігіне қарай өзге де;

19) ішкі және сыртқы бағалау нәтижелерін қоса алғанда, Аудит жөніндегі комитетке, Қоғамның Директорлар кеңесіне есептерді және өзге де ақпаратты ұсынуды қамтамасыз ету;

20) проведение по мере целесообразности ротации обязанностей работников СВА с целью недопущения возникновения конфликта интересов, а также обеспечения обмена опытом работы;

21) принятие мер по повышению профессиональной квалификации работников СВА;

22) обеспечение проведения внутренней и внешней оценки качества деятельности СВА;

23) инициирование консультаций, обсуждений с членами Комитета по аудиту, Совета директоров, с внешними аудиторами, а также созыва заседания Совета директоров и (или) Комитета по аудиту по вопросам, входящим в компетенцию СВА;

24) консультирование по вопросам внутреннего аудита, а также совершенствования процессов внутреннего контроля, управления рисками и корпоративного управления, исключаящих принятие СВА ответственности за управленческие решения, принятые на основе предоставленных консультационных услуг;

20) мүдделер қактығысының туындауына жол бермеу, сондай-ақ жұмыс тәжірибесімен алмасуды қамтамасыз ету мақсатында ІАҚ қызметкерлерінің міндеттерін орындылығына қарай ротациялауды жүргізу;

21) ІАҚ қызметкерлерінің кәсіби біліктілігін арттыру жөнінде шаралар қабылдау;

22) ІАҚ қызметінің сапасына ішкі және сыртқы бағалау жүргізуді қамтамасыз ету;

23) Аудит жөніндегі комитеттің, Директорлар кеңесінің мүшелерімен, сыртқы аудиторлармен консультацияларға, талқылауларға, сондай-ақ ІАҚ құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Директорлар кеңесінің және (немесе) Аудит комитетінің отырыстарын шақыруға бастамашылық жасау;

24) ішкі аудит, сондай-ақ ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару процестерін жетілдіру мәселелері бойынша консультация беру;

25) внесение предложений Комитету по аудиту, Совету директоров по определению количественного состава СВА, сроку полномочий и назначениям/перемещениям работников СВА, а также по досрочному прекращению их полномочий, условиям и порядку работы СВА, размерам и условиям оплаты труда, премирования и компенсационных выплат работников СВА, организационно-техническому обеспечению СВА;

26) обеспечение рассмотрения писем и других обращений юридических и физических лиц, государственных органов с подготовкой соответствующих разъяснений по ним, в пределах компетенции СВА;

27) участие в служебных расследованиях, проведение специальных проверок в порядке, установленным Положением о СВА;

28) участие в обсуждении вопросов о внедрении новых продуктов или услуг и оценке связанных с этим дополнительных рисков Общества;

29) изучение международного опыта по вопросам внутреннего аудита, управления рисками, внутреннего контроля и корпоративного управления;

30) изучение законодательных, регуляторных, аналитических документов, изменений в МОПП, международных стандартах финансовой отчетности и

вынесение соответствующих предложений по внесению изменений во внутренние процедуры и документы Общества;

31) принятие решений по всем вопросам, входящим в компетенцию СВА, и исполнение иных обязанностей, возложенных на СВА Комитетом по аудиту и (или) Советом директоров Общества.

25) Аудит жөніндегі комитетке, Директорлар кеңесіне ІАҚ қызметкерлерінің сандық құрамын айқындау, өкілеттік мерзімі және ІАҚ қызметкерлерін тағайындау/ауыстыру, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, ІАҚ жұмысының шарттары мен тәртібі, ІАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру және өтемақы төлеу мөлшері мен шарттары жөнінде ұсыныстар енгізу ІАҚ техникалық қамтамасыз ету;

26) ІАҚ құзыреті шегінде заңды және жеке тұлғалардың, мемлекеттік органдардың хаттарын және басқа да өтініштерін олар бойынша тиісті түсініктемелер дайындай отырып, қарауды қамтамасыз ету;

27) ІАҚ туралы ережеде белгіленген тәртіппен қызметтік тексерулерге қатысу, арнайы тексерулер жүргізу;

28) жаңа өнімдерді немесе көрсетілетін қызметтерді енгізу және осыған байланысты Қоғамның қосымша тәуекелдерін бағалау туралы мәселелерді талқылауға қатысу;

29) ішкі аудит, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару мәселелері бойынша халықаралық тәжірибені зерделеу;

30) заңнамалық, реттеушілік, талдамалық құжаттарды, ХКҚО-ға, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына өзгерістерді зерделеу және Қоғамның ішкі рәсімдеріне және құжаттарына өзгерістер енгізу жөнінде тиісті ұсыныстар шығару;

31) ІАҚ құзыретіне кіретін барлық мәселелер бойынша шешімдер қабылдау және ІАҚ-ға Аудит комитеті және (немесе) Қоғамның Директорлар кеңесі жүктеген өзге де міндеттерді орындау.

§4. Құқықтары

7. РСВА обладает следующими правами:

1) инициирование созыва заседания Совета директоров и (или) Комитета по аудиту по вопросам, входящим в компетенцию СВА;

2) коммуникация напрямую и по собственной инициативе с членами Совета директоров, членами исполнительного органа, иными работниками Общества и с внешними аудиторами, консультантами Общества;

3) внесение предложений по совершенствованию работы, улучшению методов работы СВА;

4) внесение предложений Комитету по аудиту и (или) Совету директоров Общества по определению количественного состава, срока полномочий СВА,

назначению работников СВА, а также досрочному прекращению их полномочий, о поощрении и наложении взысканий на работников СВА, порядка работы СВА, размера и условий оплаты труда и премирования работников СВА, организационно-технического обеспечения СВА;

5) получение в установленном законодательством порядке доступа ко всей необходимой информации, документам, информационным системам, связанным с деятельностью проверяемого структурного подразделения Общества, в том числе содержащим коммерческую или служебную информацию ограниченного распространения;

7. РСВА мынадай құқықтарға ие:

- 1) ІАҚ құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Директорлар кеңесінің және (немесе) Аудит комитетінің отырысын шақыруға бастамашылық жасау;
- 2) Директорлар кеңесінің мүшелерімен, атқарушы органның мүшелерімен, Қоғамның өзге де қызметкерлерімен және Қоғамның сыртқы аудиторларымен, консультанттарымен тікелей және өз бастамасы бойынша коммуникация;
- 3) ІАҚ жұмысын жетілдіру, жұмыс әдістерін жақсарту жөнінде ұсыныстар енгізу;
- 4) Аудит жөніндегі комитетке және (немесе) Қоғамның Директорлар кеңесіне ІАҚ сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, ІАҚ қызметкерлерін тағайындау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату жөнінде ұсыныстар енгізу, ІАҚ қызметкерлерін көтермелеу және оларға жаза қолдану, ІАҚ жұмыс тәртібі, ІАҚ қызметкерлеріне еңбекақы төлеу және сыйлықақы беру мөлшері мен шарттары, ІАҚ ұйымдастыру-техникалық қамтамасыз ету туралы;
- 5) Қоғамның тексерілетін құрылымдық бөлімшесінің қызметіне байланысты, оның ішінде таратылуы шектелген коммерциялық немесе қызметтік ақпаратты қамтитын барлық қажетті ақпаратқа, құжаттарға, ақпараттық жүйелерге заңнамада белгіленген тәртіппен қол жеткізуге;

6) постановка задач, определение ответственных работников и требование исполнения работниками СВА поставленных задач, относящихся к компетенции СВА;

7) отказ в рассмотрении, согласовании внутренних и других документов в случае наличия угрозы нарушения принципов объективности и независимости СВА, в случае их несоответствия законодательству Республики Казахстан или внутренним политикам Общества с возможным представлением мотивированного отказа и (или) предложений о законном порядке разрешения рассматриваемых вопросов;

8) отказ от совершения противоправных поступков или поступков, не совместимых с Международными стандартами внутреннего аудита, общепринятыми нормами этики, нарушающими внутренние акты Общества и (или) законодательство Республики Казахстан;

9) внесение предложений Исполнительному органу, Комитету по аудиту, Совету директоров касательно планирования преемственности СВА;

6) міндеттерді қою, жауапты қызметкерлерді айқындау және ІАҚ қызметкерлерінің ІАҚ құзыретіне жататын қойылған міндеттерді орындауын талап ету;

7) ІАҚ объективтілігі мен тәуелсіздігі қағидаттарын бұзу қатері төнген жағдайда, олар Қазақстан Республикасының заңнамасына немесе Қоғамның ішкі саясатына сәйкес келмеген жағдайда, қаралатын мәселелерді шешудің заңды тәртібі туралы дәлелді бас тартуды және (немесе) ұсыныстарды ұсына отырып, ішкі және басқа құжаттарды қараудан, келісуден бас тарту;

8) құқыққа қарсы іс-әрекеттерді немесе Халықаралық ішкі аудит стандарттарымен, Қоғамның ішкі актілерін және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзатын жалпы қабылданған әдеп нормаларымен сыйыспайтын іс-әрекеттерді жасаудан бас тарту;

9) Атқарушы органға, Аудит комитетіне, Директорлар кеңесіне ІАҚ сабақтастығын жоспарлауға қатысты ұсыныстар енгізу;

10) иные права, предусмотренные законодательством Республики Казахстан и внутренними документами Общества.

8. РСВА, в рамках осуществления аудиторских заданий по обеспечению уверенности или консультированию, обеспечения исполнения иных задач, функций, работ внутреннего аудита, имеет право:

1) запрашивать и получать в установленном законодательство порядке в структурных подразделениях Общества необходимую информацию, в том числе содержащую коммерческую или служебную информацию ограниченного распространения;

2) в установленном законодательством порядке проводить осмотр и проверку наличия ценностей, бланков строгой отчетности, материалов на складах, основных средств и прочих активов Общества;

3) в установленном законодательством порядке проводить осмотр и проверку наличия имущества, принятого Обществом по договорам, сделкам различного рода, в том числе путем выезда на место;

4) получать в установленном законодательством порядке доступ к оригиналам договоров с третьими лицами, правоустанавливающих документов и иных документов, информационным системам, хранилищам, складам и серверным помещениям Общества;

10) Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де құқықтар.

8, Сенімділікті қамтамасыз ету немесе консультация беру, өзге де міндеттердің, функциялардың, ішкі аудит жұмыстарының орындалуын қамтамасыз ету жөніндегі аудиторлық тапсырмаларды жүзеге асыру шеңберінде РСВА:

- 1) Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінен заңнамада белгіленген тәртіппен қажетті ақпаратты, оның ішінде таратылуы шектелген коммерциялық немесе қызметтік ақпаратты сұратуға және алуға;
- 2) заңнамада белгіленген тәртіппен құндылықтарды, қатаң есептегі бланкілерді, қоймалардағы материалдарды, Қоғамның негізгі құралдары мен өзге де активтерін қарап, тексеруге
- 3) заңнамада белгіленген тәртіппен әртүрлі шарттар, мәмілелер бойынша, оның ішінде жергілікті жерге бару жолымен Қоғам қабылдаған мүліктің болуын тексеруге;
- 4) заңнамада белгіленген тәртіппен үшінші тұлғалармен жасалған шарттардың түпнұсқаларына, құқық белгілейтін құжаттар мен өзге де құжаттарға, Қоғамның ақпараттық жүйелеріне, қоймаларына, қоймалары мен серверлік үй-жайларына қол жеткізуге;

5) получать доступ к материалам проверок, проведенных в Обществе внешними государственными и негосударственными органами;

6) проверять активы Общества, в т. ч. предназначенные для продажи или передаваемые юридическим либо физическим лицам;

7) запрашивать и получать необходимые пояснения (письменные или устные), расшифровки, а также данные из любых информационных систем, используемых Обществом, платежных систем и систем безопасности от работников Общества относительно сути и особенностей учета и проведения любой операции;

8) выносить суждение о том, насколько действия и операции, осуществляемые Обществом, соответствуют требованиям законодательства Республики Казахстан и внутренних документов Общества;

9) в установленном законодательством порядке на период проверки печатывать склад, архив и другие служебные помещения (места хранения) проверяемых структурных подразделений Общества в случае необходимости обеспечения сохранности находящихся в них ценностей и документов;

10) изымать отдельные документы (с оставлением в делах акта изъятия и копий изъятых документов), если в ходе аудита будут обнаружены подделки, подлоги или иные злоупотребления;

11) снимать копии с любых документов, которые подлежат аудиту, в том числе с электронных носителей.

5) Қоғамда сыртқы мемлекеттік және мемлекеттік емес органдар жүргізген тексерулердің материалдарына қол жеткізуге;

6) Қоғамның, оның ішінде сатуға арналған немесе заңды не жеке тұлғаларға берілетін активтерін тексеруге;

7) кез келген операцияны есепке алу мен жүргізудің мәні мен ерекшеліктеріне қатысты Қоғам пайдаланатын кез келген ақпараттық жүйелерден, төлем жүйелерінен және қауіпсіздік жүйелерінен қажетті түсіндірмелер (жазбаша немесе ауызша), талдамалар, сондай-ақ деректер сұратуға және алуға;

- 8) Қоғам жүзеге асыратын іс-әрекеттер мен операциялардың Қазақстан Республикасы заңнамасының және Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарына қаншалықты сәйкес келетіні туралы пікір шығаруға;
- 9) заңнамада белгіленген тәртіппен тексеру кезеңінде Қоғамның тексерілетін құрылымдық бөлімшелерінің қоймаларына, мұрағатына және басқа да қызметтік үй-жайларына (сақтау орындарына) олардағы құндылықтар мен құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету қажет болған жағдайда мөр басуға;
- 10) егер аудит барысында қолдан жасаулар, бұрмалаушылықтар немесе өзге де теріс пайдаланулар анықталса, жекелеген құжаттарды (істерде алып қою актісі мен алып қойылған құжаттардың көшірмелерін қалдыра отырып) алып қоюға;
- 11) аудитке жататын кез келген құжаттардың, оның ішінде электрондық жеткізгіштердің көшірмелерін алуға құқылы.

§5. Жауапкершілік

9. РСВА несет ответственность за:

- 1) недобросовестное исполнение своих обязанностей, обусловленных настоящей должностной инструкцией и трудовым договором;
- 2) неисполнение требований нормативных правовых актов Республики Казахстан, внутренних документов Общества, регулирующих деятельность СВА и ее работников;
- 3) несоблюдение принципов, стандартов и требований Международных стандартов внутреннего аудита;
- 4) некачественное исполнение аудиторских заданий и предоставление консультационных услуг, а также отдельных поручений Совета директоров и (или) Комитета по аудиту Общества;
- 5) несвоевременное информирование о факте несоответствия Стандартам (при наличии), влияющих на деятельность СВА, которые имели место в период проведения аудита и его последствиях;
- 6) необеспечение надлежащей конфиденциальности в работе и сохранности служебной и (или) коммерческой тайны, инсайдерской информации;
- 7) необеспечение сохранности служебной документации и документов, доступ к которым предоставлен в процессе проведения аудита;
- 8) причинение материального или иного ущерба Обществу;
- 9) несоблюдение трудовой дисциплины.

9. РСВА:

- 1) осы лауазымдық нұсқаулықта және еңбек шартында негізделген өз міндеттерін адал орындамау;

2) ІАҚ және оның қызметкерлерінің қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарын орындамау;

3) Халықаралық ішкі аудит стандарттарының қағидаттарын, стандарттарын және талаптарын сақтамау;

4) аудиторлық тапсырмаларды сапасыз орындау және консультациялық қызметтер көрсету, сондай-ақ Директорлар кеңесінің және (немесе) Қоғамның Аудит комитетінің жекелеген тапсырмаларын ұсыну;

5) аудит жүргізу кезеңінде орын алған ІАҚ қызметіне әсер ететін Стандарттарға сәйкес келмеу фактісі және оның салдары туралы уақтылы хабардар етпеу;

6) жұмыста тиісті құпиялылықты және қызметтік және (немесе) коммерциялық құпияның, инсайдерлік ақпараттың сақталуын қамтамасыз етпеу;

7) аудит жүргізу процесінде қол жетімділігі берілген қызметтік құжаттаманың және құжаттардың сақталуын қамтамасыз етпеу;

8) Қоғамға материалдық немесе өзге де залал келтіру;

9) еңбек тәртібін сақтамау.

Бас аудитордың лауазымдық нұсқаулығы

§ 1. Жалпы ережелер

1, Осы "Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ Ішкі аудит қызметі бас аудиторының (бұдан әрі - Қоғам) лауазымдық нұсқаулығы Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қоғамның Жарғысына, Ішкі аудит қызметі туралы ережеге сәйкес әзірленді

"Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ (бұдан әрі - ІАҚ туралы ереже) және Қоғамның өзге де ішкі құжаттары.

2, Ішкі аудит қызметінің бас аудиторы (бұдан әрі - Бас аудитор) лауазымға Қоғамның ішкі құжатына сәйкес конкурстық іріктеу негізінде тағайындалады және Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитеттің (бұдан әрі - Аудит жөніндегі комитет) ұсынысы (ұсынымы) бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдерімен қызметінен мерзімінен бұрын босатылады.

Бас аудитор ІАҚ басшысына тікелей бағынады.

3, Бас аудитор өзінің кәсіби қызметінде Қазақстан Республикасының заңнамасын, еңбек шартын, ІАҚ туралы ережені, Қоғамның өзге де ішкі құжаттарын, осы лауазымдық нұсқаулықты және Кәсіптік практиканың халықаралық негіздерін (бұдан әрі - ХПҰ) басшылыққа алуы тиіс.

§ 2. Біліктілік талаптары

4. Главный аудитор должен обладать:

1) высшим (или) послевузовским образованием в областях: финансы и (или) экономика, и (или) бухгалтерский учет и аудит, и (или) право, и (или) менеджмент, и (или) информационные технологии/информационная безопасность;

2) опытом работы в одной из следующих сфер: внутренний аудит и (или) аудит, и (или) бухгалтерский учет, и (или) финансы, и (или) право - не менее трех лет;

3) знаниями МОПП, основ корпоративного управления, управления рисками и внутреннего контроля, международных стандартов финансовой отчетности, и (или) стандартов управления информационными технологиями, информационной безопасностью;

4) знаниями нормативных правовых актов Республики Казахстан, в том числе по вопросам аудиторской деятельности, акционерных обществ, бухгалтерского учета и налогообложения, труда, государственного имущества и финансов;

4, Бас аудитор:

1) қаржы және (немесе) экономика және (немесе) бухгалтерлік есеп және аудит және (немесе) құқық және (немесе) менеджмент және (немесе) ақпараттық технологиялар/ақпараттық қауіпсіздік салаларында жоғары (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар;

2) мынадай салалардың біріндегі жұмыс тәжірибесі: ішкі аудит және (немесе) аудит және (немесе) бухгалтерлік есеп және (немесе) қаржы және (немесе) құқық - кемінде үш жыл;

3) ШҚДҚ-ны, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау негіздерін, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын және (немесе) ақпараттық технологияларды, ақпараттық қауіпсіздікті басқару стандарттарын білумен;

4) Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін, оның ішінде аудиторлық қызмет, акционерлік қоғамдар, бухгалтерлік есеп және салық салу, еңбек, мемлекеттік мүлік және қаржы мәселелері бойынша білуі;

5) знаниями государственного языка и предпочтительно английского языка;

6) одной или несколькими из следующих профессиональных сертификаций Института внутренних аудиторов: CIA (Certified Internal Auditor) или CRMA (Certification in Risk Management Assurance), IAP (Internal Audit Practitioner) или квалификацией государственного аудитора или DipCPIA (выпущенного Институтом сертифицированных финансовых менеджеров (Великобритании));

6) предпочтительно наличие одной или нескольких из следующих сертификаций: ACCA (Association of Certified Chartered Accountants), DipIFR (Diploma in International Financial Reporting), CFA (Chartered Financial Analyst), CIPA (Certified International Professional Accountant), CFE (Certified Fraud Examiner), CISA (Certified Information Systems Auditor), CISM (Certified Information Security Manager) или иная аналогичная международно признанная сертификация.

5. Не допускается назначение на должность главного аудитора:

1) лица, являвшегося руководителем структурного подразделения и (или) руководящим работником Общества и (или) его дочерней организации в течение последних трех лет;

2) лица, имеющего не снятую или не погашенную в установленном законодательством порядке судимость за преступления, совершенные в сфере экономической деятельности, за коррупционные и иные преступления против интересов государственной службы или государственного управления,

преступления против основ конституционного строя и безопасности государства.

5) мемлекеттік тілді және ағылшын тілін білу;

6) Ішкі аудиторлар институтының мынадай кәсіби сертификаттарының біреуі немесе бірнешеуі: CIA (Certified Internal Auditor) немесе CRMA (Certification in Risk Management Assurance), IAP (Internal Audit Practitioner) немесе мемлекеттік аудитор біліктілігі немесе DipCPIA (Сертификатталған қаржы менеджерлері институты (Ұлыбритания) шығарған;

6) мынадай сертификаттардың біреуінің немесе бірнешеуінің болғаны дұрыс: ACCA (Association of Certified Chartered Accountants), DipIFR (Diploma in International Financial Reporting), CFA (Chartered Financial Analyst), CIPA (Certified ified International Professional Accountant), CFE (Certified Fraud Examiner), CISA (Certified Information Systems Auditor), CISM (Certified Information Security Manager) немесе осыған ұқсас халықаралық танылған өзге де сертификаттау.

5, Бас аудитор лауазымына:

1) соңғы үш жыл ішінде Қоғамның және (немесе) оның еншілес ұйымының құрылымдық бөлімшесінің басшысы және (немесе) басшы қызметкері болып табылған тұлға;

2) экономикалық қызмет саласында жасаған қылмыстары, мемлекеттік қызмет немесе мемлекеттік басқару мүдделеріне қарсы сыбайлас жемқорлық және өзге де қылмыстары, мемлекеттің конституциялық құрылысы мен қауіпсіздігінің негіздеріне қарсы қылмыстары үшін заңнамада белгіленген тәртіппен алынбаған немесе өтелмеген соттылығы бар адамдар жатады.

§3. Лауазымдық міндеттері

6. Главный аудитор выполняет следующие функции:

1) участие в работе СВА, а также в выполнении возложенных на СВА задач и функций в соответствии утвержденными внутренними документами, регламентирующими работу СВА, и обязательными элементами МОПП;

2) участие в разработке внутренних документов по вопросам внутреннего аудита и (или) деятельности СВА, а также изменений и (или) дополнений в них;

3) оценка и представление на рассмотрение руководителю СВА предложений по управлению рисками, присущими деятельности СВА;

4) обеспечение соблюдения обязательных элементов МОПП;

5) обеспечение надлежащего уровня конфиденциальности в работе СВА;

6) участие в планировании деятельности СВА в соответствии с установленным порядком организации внутреннего аудита и участие в выполнении ГАП СВА;

7) выполнение и (или) участие в выполнении аудиторских заданий в соответствии с утвержденным ГАП СВА;

8) выполнение и (или) участие в (синергетических) аудиторских заданиях в соответствии с утвержденным годовым аудиторским планом СВА;

6, Бас аудитор мынадай функцияларды орындайды:

1) ІАҚ жұмысына, сондай-ақ ІАҚ-ның жұмысын регламенттейтін бекітілген ішкі құжаттарға және ХКҚО-ның міндетті элементтеріне сәйкес ІАҚ-ға жүктелген міндеттер мен функцияларды орындауға қатысу;

2) ішкі аудит және (немесе) ІАҚ қызметі мәселелері бойынша ішкі құжаттарды, сондай-ақ оларға өзгерістерді және (немесе) толықтыруларды әзірлеуге қатысу;

3) ІАҚ қызметіне тән тәуекелдерді басқару бойынша ұсыныстарды бағалау және ІАҚ басшысының қарауына ұсыну;

4) ШҚДҚ-ның міндетті элементтерінің сақталуын қамтамасыз ету;

5) ІАҚ жұмысында құпиялылықтың тиісті деңгейін қамтамасыз ету;

6) ішкі аудитті ұйымдастырудың белгіленген тәртібіне сәйкес ІАҚ қызметін жоспарлауға қатысу және ІАҚ ӘПТ орындауға қатысу;

7) бекітілген ІАҚ ӘПБ-ға сәйкес аудиторлық тапсырмаларды орындау және (немесе) орындауға қатысу;

9) осуществление и (или) участие в комплексной оценке эффективности систем внутреннего контроля, управления рисками и корпоративного управления;

10) выполнение, при необходимости, внеплановых аудиторских заданий в соответствии с Положением о СВА;

11) обеспечение надлежащего документирования аудиторского задания, информации и доказательств, результатов анализа и оценки аудиторских наблюдений, оформление заключений, отражение обнаружений и недостатков, выявленных в ходе аудита, выработка обоснованных рекомендаций, формирование заключений по итогам планового и внепланового аудиторского задания;

12) исполнение задач и функций руководителя аудиторского задания, включая разработку аудиторских заданий и аудиторских программ и формирование итоговых сообщений о результатах аудиторского задания, согласно требованиям Международных стандартов внутреннего аудита и внутренних документов СВА;

13) участие в рассмотрении отчетов внешних аудиторов по аудиту финансовой отчетности Общества, консультантов по вопросам внутреннего контроля, управления рисками, корпоративного управления и внутреннего аудита, и уполномоченных (надзорных) государственных органов по вопросам деятельности Общества;

9) ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігін кешенді бағалауды жүзеге асыру және (немесе) оған қатысу;

10) қажет болған жағдайда ІАҚ туралы ережеге сәйкес жоспардан тыс аудиторлық тапсырмаларды орындау;

11) аудиторлық тапсырманы, ақпарат пен дәлелдемелерді, аудиторлық байқауларды талдау және бағалау нәтижелерін тиісінше құжаттандыруды қамтамасыз ету, қорытындыларды ресімдеу, аудит барысында анықталған табулар мен кемшіліктерді көрсету, негізделген ұсынымдар әзірлеу, жоспарлы және жоспардан тыс аудиторлық тапсырманың қорытындылары бойынша қорытындылар қалыптастыру;

12) аудиторлық тапсырмалар мен аудиторлық бағдарламаларды әзірлеуді және Халықаралық ішкі аудит стандарттары мен ІАҚ ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес аудиторлық тапсырманың нәтижелері туралы қорытынды хабарламаларды қалыптастыруды қоса алғанда, аудиторлық тапсырма басшысының міндеттері мен функцияларын орындау;

13) Қоғамның қаржылық есептілік аудиті бойынша сыртқы аудиторлардың, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, корпоративтік басқару және ішкі аудит мәселелері бойынша консультанттардың және Қоғам қызметінің мәселелері бойынша уәкілетті (қадағалау) мемлекеттік органдардың есептерін қарауға қатысу;

14) мониторинг и подтверждение выполнения рекомендаций СВА и планов мероприятий Общества по рекомендациям внешнего аудитора, уполномоченных (надзорных) государственных органов, консультантов по вопросам оценки систем внутреннего контроля, управления рисками, корпоративного управления внутреннего аудита, и иным, по мере необходимости;

15) подготовка информации, отчетов СВА для представления Исполнительному органу, Комитету по аудиту, Совету директоров Общества;

16) постоянное повышение своего профессионального уровня и квалификации для эффективного исполнения своих должностных обязанностей;

17) обеспечение качественной и своевременной подготовки и представления Руководителю СВА карт ключевых показателей деятельности работника;

18) консультирование по вопросам внутреннего аудита, а также совершенствования процессов корпоративного управления, управления рисками и внутреннего контроля, исключающих принятие СВА ответственности за управленческие решения, принятые на основе предоставленных консультационных услуг;

19) участие в служебных расследованиях, проведение специальных проверок в порядке, установленном Положением о СВА;

14) ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, ішкі аудитті корпоративтік басқару жүйелерін бағалау мәселелері бойынша сыртқы аудитордың, уәкілетті мемлекеттік органдардың, консультанттардың ұсынымдары бойынша және қажеттілігіне қарай өзге де ІАҚ ұсынымдарының және Қоғамның іс-шаралар жоспарларының орындалуын мониторингілеу және растау;

15) Атқарушы органға, Аудит комитетіне, Қоғамның Директорлар кеңесіне ұсыну үшін ақпараттар, ІАҚ есептерін дайындау;

16) өзінің лауазымдық міндеттерін тиімді орындау үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін ұдайы арттыру;

17) қызметкер қызметінің түйінді көрсеткіштерінің карталарын сапалы және уақтылы дайындауды және ІАҚ Басшысына ұсынуды қамтамасыз ету;

18) ішкі аудит, сондай-ақ корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерін жетілдіру мәселелері бойынша консультация беру;

19) ІАҚ туралы ережеде белгіленген тәртіппен қызметтік тексерулерге қатысу, арнайы тексерулер жүргізу;

20) изучение международного опыта по вопросам внутреннего аудита, управления рисками, внутреннего контроля и корпоративного управления;

21) изучение законодательных, регуляторных, аналитических документов, изменений в МОПП, международных стандартах финансовой отчетности и вынесение соответствующих предложений по внесению изменений во внутренние процедуры и документы Общества;

22) исполнение иных поручений руководителя СВА в рамках компетенции СВА;

23) исполнение обязанностей руководителя СВА на период его временного отсутствия по причине временной нетрудоспособности, нахождения в командировке, трудовом отпуске или иным причинам, на основании приказа председателя Исполнительного органа Общества (либо уполномоченного им лица), в соответствии с трудовым законодательством Республики Казахстан.

20) ішкі аудит, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару мәселелері бойынша халықаралық тәжірибені зерделеу;

21) заңнамалық, реттеушілік, талдамалық құжаттарды, ШКҚК-дегі, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарындағы өзгерістерді зерделеу және Қоғамның ішкі рәсімдеріне және құжаттарына өзгерістер енгізу жөнінде тиісті ұсыныстар шығару;

22) ІАҚ құзыреті шеңберінде ІАҚ басшысының өзге де тапсырмаларын орындау;

23) Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес Қоғамның Атқарушы органы төрағасының (не ол уәкілеттік берген адамның) бұйрығы негізінде уақытша еңбекке жарамсыздығы, іссапарда, еңбек демалысында

болуы себебінен немесе өзге де себептер бойынша ІАҚ басшысы уақытша болмаған кезеңде оның міндеттерін орындау.

§4. Құқықтары

7. Главный аудитор обладает следующими правами:

1) внесение на рассмотрение руководителя СВА предложений по совершенствованию работы, улучшению методов работы СВА;

2) получение доступа в установленном законодательством порядке ко всей необходимой информации, документам, информационным системам, связанным с деятельностью проверяемого структурного подразделения Общества, в том числе содержащим коммерческую или служебную информацию ограниченного распространения;

3) отказ в рассмотрении, согласовании внутренних и других документов в случае наличия угрозы нарушения принципов объективности и независимости СВА, в случае их несоответствия законодательству Республики Казахстан или внутренним политикам Общества с возможным представлением мотивированного отказа и (или) предложений о законном порядке разрешения рассматриваемых вопросов;

4) отказ от совершения противоправных поступков или поступков, не совместимых с Международными стандартами внутреннего аудита, общепринятыми нормами этики, нарушающими внутренние акты Общества и (или) законодательство Республики Казахстан;

5) иные права, предусмотренные законодательством Республики Казахстан и внутренними документами Общества.

7, Бас аудитор мынадай құқықтарға ие:

1) ІАҚ басшысының қарауына ІАҚ

ІАҚ жұмысын жетілдіру, жұмыс әдістерін жақсарту;

2) Қоғамның тексерілетін құрылымдық бөлімшесінің қызметіне байланысты, оның ішінде таратылуы шектелген коммерциялық немесе қызметтік ақпаратты қамтитын барлық қажетті ақпаратқа, құжаттарға, ақпараттық жүйелерге заңнамада белгіленген тәртіппен қол жеткізуге;

3) ІАҚ объективтілігі мен тәуелсіздігі қағидаттарын бұзу қатері төнген жағдайда, олар Қазақстан Республикасының заңнамасына немесе Қоғамның ішкі саясатына сәйкес келмеген жағдайда, қаралатын мәселелерді шешудің заңды тәртібі туралы дәлелді бас тартуды және (немесе) ұсыныстарды ұсына отырып, ішкі және басқа құжаттарды қараудан, келісуден бас тарту;

4) құқыққа қарсы іс-әрекеттер немесе Халықаралық ішкі аудит стандарттарымен, Қоғамның ішкі актілерін және (немесе) Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзатын жалпы қабылданған әдеп нормаларымен сыйыспайтын іс-әрекеттер жасаудан бас тарту;

5) Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де құқықтар.

8. Главный аудитор в рамках осуществления аудиторского задания имеет право:

1) запрашивать и получать в установленном законодательством порядке в структурных подразделениях Общества необходимую информацию, в том числе содержащую коммерческую или служебную информацию ограниченного распространения;

2) в установленном законодательством порядке проводить осмотр и проверку наличия ценностей, бланков строгой отчетности, материалов на складах, основных средств и прочих активов Общества;

3) в установленном законодательством порядке проводить осмотр и проверку наличия имущества, принятого Обществом по договорам, сделкам различного рода, в том числе путем выезда на место;

4) в установленном законодательством порядке получать доступ к оригиналам договоров с третьими лицами, правоустанавливающих документов и иных документов, информационным системам, хранилищам, складам и серверным помещениям Общества;

5) получать доступ к материалам проверок, проведенных в Обществе внешними государственными и негосударственными органами;

6) проверять активы Общества, в том числе предназначенные для продажи или передаваемые юридическим либо физическим лицам;

8, Бас аудитор аудиторлық тапсырманы жүзеге асыру шеңберінде:

1) Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінен заңнамада белгіленген тәртіппен қажетті ақпаратты, оның ішінде таратылуы шектелген коммерциялық немесе қызметтік ақпаратты сұратуға және алуға;

2) заңнамада белгіленген тәртіппен құндылықтарды, қатаң есептегі бланкілерді, қоймалардағы материалдарды, Қоғамның негізгі құралдары мен өзге де активтерін қарап, тексеруге

3) заңнамада белгіленген тәртіппен әртүрлі шарттар, мәмілелер бойынша, оның ішінде жергілікті жерге бару жолымен Қоғам қабылдаған мүліктің болуын тексеруге;

4) заңнамада белгіленген тәртіппен үшінші тұлғалармен жасалған шарттардың түпнұсқаларына, құқық белгілейтін құжаттар мен өзге де құжаттарға, Қоғамның ақпараттық жүйелеріне, қоймаларына, қоймаларына және серверлік үй-жайларына қол жеткізуге;

5) Қоғамда сыртқы мемлекеттік және мемлекеттік емес органдар жүргізген тексерулердің материалдарына қол жеткізуге;

6) Қоғамның активтерін, оның ішінде сатуға арналған немесе заңды не жеке тұлғаларға берілетін активтерді тексеруге;

7) запрашивать и получать в установленном законодательством порядке необходимые пояснения (письменные или устные), расшифровки, а также данные из информационных систем, платежных систем и систем безопасности от работников Общества относительно сути и особенностей учета и проведения любой операции;

8) выносить суждение о том, насколько осуществляемые Обществом действия и операции, соответствуют требованиям законодательства Республики Казахстан и утвержденным внутренним документам;

9) быть допущенным в установленном законодательством порядке ко всем документам Общества (как на бумажном, так и на электронном носителях), в том числе к решениям Исполнительного органа, Совета директоров и других органов Общества, которые определяют внутреннюю политику, стратегию Общества, процедуры принятия решений, совершения сделок, стандарты ведения бухгалтерского учета и подготовки финансовой отчетности, а также ко всем видам операций, проводимым Обществом;

10) на период аудита в установленном законодательством порядке опечатывать склад, архив и другие служебные помещения (места хранения) проверяемых структурных подразделений Общества в случае необходимости обеспечения сохранности находящихся в них ценностей и документов;

11) изымать отдельные документы (с оставлением в делах акта изъятия и копий изъятых документов), если в ходе аудита будут обнаружены подделки, подлоги или иные злоупотребления;

12) снимать копии с любых документов, которые подлежат аудиту, в том числе с электронных носителей.

7) заңдарда белгіленген тәртіппен Қоғамның қызметкерлерінен кез келген операцияны есепке алу мен жүргізудің мәні мен ерекшеліктеріне қатысты қажетті түсініктемелер (жазбаша немесе ауызша), талдамалар, сондай-ақ ақпараттық жүйелерден, төлем жүйелерінен және қауіпсіздік жүйелерінен деректер сұратуға және алуға;

8) Қоғам жүзеге асыратын іс-әрекеттер мен операциялардың Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және бекітілген ішкі құжаттарға қаншалықты сәйкес келетіні туралы пікір шығаруға;

9) заңнамада белгіленген тәртіппен Қоғамның барлық құжаттарына (қағаз жүзінде де, электрондық жеткізгіштерде де), оның ішінде Қоғамның ішкі саясатын, стратегиясын, шешімдер қабылдау, мәмілелер жасау рәсімдерін, бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есептілікті дайындау стандарттарын айқындайтын Атқарушы органның, Директорлар кеңесінің және Қоғамның басқа да органдарының шешімдеріне, сондай-ақ Қоғам жүргізетін операциялардың түрлеріне;

10) аудит кезеңінде олардағы құндылықтар мен құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету қажет болған жағдайда заңнамада белгіленген тәртіппен Қоғамның тексерілетін құрылымдық бөлімшелерінің қоймасын, мұрағатын және басқа да қызметтік үй-жайларын (сақтау орындарын) мөрлеуге;

- 11) егер аудит барысында қолдан жасаулар, бұрмалаушылықтар немесе өзге де теріс пайдаланулар анықталса, жекелеген құжаттарды (істерде алып қою актісі мен алып қойылған құжаттардың көшірмелерін қалдыра отырып) алып қоюға;
- 12) аудитке жататын кез келген құжаттардың, оның ішінде электрондық жеткізгіштердің көшірмелерін алуға құқылы.

§5. Жауапкершілік

9. Главный аудитор несет ответственность за:

- 1) недобросовестное исполнение своих обязанностей, обусловленных настоящей должностной инструкцией и трудовым договором;
- 2) неисполнение требований нормативных правовых актов Республики Казахстан, внутренних документов Общества, регулирующих деятельность СВА и ее работников;
- 3) несоблюдение принципов, стандартов и требований Международных стандартов внутреннего аудита;
- 4) некачественное исполнение аудиторских заданий, а также отдельных поручений Совета директоров и (или) Комитета по аудиту;
- 5) необеспечение надлежащей конфиденциальности в работе и сохранности служебной и (или) коммерческой тайны, инсайдерской информации;
- 6) необеспечение сохранности служебной документации и документов, доступ к которым предоставлен в процессе проведения аудита;
- 7) причинение материального или иного ущерба Обществу;
- 8) несоблюдение трудовой дисциплины.

Бас аудитор:

- 1) осы лауазымдық нұсқаулықта және еңбек шартында негізделген өз міндеттерін адал орындамау;
- 2) ІАҚ және оның қызметкерлерінің қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің, Қоғамның ішкі құжаттарының талаптарын орындамау;
- 3) Халықаралық ішкі аудит стандарттарының қағидаттарын, стандарттарын және талаптарын сақтамау;
- 4) аудиторлық тапсырмаларды, сондай-ақ Директорлар кеңесінің және (немесе) Аудит комитетінің жекелеген тапсырмаларын сапасыз орындау;
- 5) жұмыста тиісті құпиялылықты және қызметтік және (немесе) коммерциялық құпияның, инсайдерлік ақпараттың сақталуын қамтамасыз етпеу;
- 6) аудит жүргізу процесінде қол жетімділігі берілген қызметтік құжаттаманың және құжаттардың сақталуын қамтамасыз етпеу;
- 7) Қоғамға материалдық немесе өзге де залал келтіру;

8) еңбек тәртібін сақтамау.

